

Oscar Wilde leghíresebb regényét, a »Dorian Gray«-t, filmre vették Amerikában. Új színmész a címszereplő: **Hurd Hatfield** és a női főszereplő nevét sem ismertük eddig: **Angela Lansbury**. Nálunk is kedvelt szereplői még a filmnek: **George Sanders** és **Herbert Marshall**.

Vicki Baum »Grand Hotel«-jét alakították kissé át, máci kómdrámává korszerűsítve, »Hotel Berlin« címen. Főszereplő: **Faye Emerson**, Amerika új, elsővonalbeli női sztárja, aki a magánéletben Rooseveltt elnök fiának felesége.

Revűfilmekben tűnt fel **Betty Hutton**, aki legújabb filmjéért: »Itt jönnek a tengerészek«, az amerikai haditengerészetől szép ajándékot kapott. A szép, szőke színésznő partnere a filmben **Bing Crosby**.

Veronica Lake, a »szőke bombázó«, trafikoslányt játszik új filmjében, címe: »Jönnek a lányok«.

Érdekes film az »Elvarázszolt kunyhó«. Három elesett ember: egy, a háborúban eltorzult arcú férfi, egy csúnya szolgáló-

Veronica Lake

Hurd Hatfield és Angela Lansbury

Betty Hutton Dorothy Mc Guire és Robert Young

lány és egy vak zenész, találkoznak a szerelem »elvarázszolt kastélyában«. **Robert Young**, **Herbert Marshall** és **Dorothy McGuire** a főszereplők.

Vivian Leighről felvételünk a denhami stúdióban készült, a »Lord Nelson és Lady Hamilton« c. nagy, színes Korda-film forgatási szünetében. **Nelson Laurence Olivier** játssza, aki a magánéletben **Vivien Leigh** férje.

Sabu őrmester, a »Bagdadi tolvaj« és más Korda-filmek hőse, visszatért a frontról és újból elkezdte a filmezést. Legújabb filmje **Kipling: Dzsungel könyvéből** készül.

Greer Garsonot megvádolták azal, hogy azért játszik mindig kosztümös filmben, mert csúnyák a lábai. A népszerű hollywoodi angol színésznő alábbi képen átfolja meg a vádakat

B. T.

Greer Garson

Sabu

Faye Emerson a »Grand Hotel« egyik jelenetében

Vivian Leigh

FELELŐS SZERKESZTŐ: BÉKEFFI ISTVÁN

FŐMUNKATÁRS: DARVAS SZILÁRD

Számadás 1945-ről

Írta: MOLNÁR MIKLÓS

1945 elmúlt, lezárult ez a szokatlan színházi évad, amely nem szeptemberben kezdődött, amikor a nyár búcsúzik, hanem egy fagyos és véres januári napon, amikor a szabadság hirtelen ránköszöntött.

Néhány nap múlva a Magyar Színház lobogókkal feldíszített színpadán kigyultak a fényoszlopok és a zsúfolt, hideg nézőtéren sirva halgattam a szabadság mindennél forróbb és édesebb verseit. Mintha 10 millió ember harsogta volna: »Fázunk és éhezünk s átlöve oldalunk, részünk minden nyomor, de szabadok vagyunk...«

Ujra kezdtük az életet. A színház is újra kezdte az életét. Ez az alkalom nem tér vissza többé s éppen ezért, kissé keserű szájjal kezdek hozzá, hogy megcsináljam 1945-ről — a számadást.

*

Ez a számadás nem egyszerű feladat. Soha nem volt olyan nehéz színházati játszani, mint 1945-ben, a nagy lehetőségek és a még nagyobb lehetetlenségek esztendejében.

A jószándék megmutatkozott, sőt némi hősiességet is felfedezhetünk abban, hogy egy-egy darabban még most is visszakanyarodnak az eredeti, a nemesebb célkitűzések felé. De minden mérlegnek két serpenyője van. A nehézségekkel szemben ott ragyog a színház örök varázsa. Nem hazug frázis, ha azt mondom: nincs az a hideg nézőtér, amelyet be ne fűtne a drámai feszültség csodálatos forrósága. Nincs az a kopott díszlet, foltozott jelmez, amelyet újjá, gyógyítóvá ne varázsolna a színpadi költészet és az emberábrázoló művészet végtelen hatalma. Nincs az a háború utáni fáradtság, cinizmus és közömbösség, amelyet még ne törne a színház, amelynek deszkái világot is tudnak jelenteni.

A műsor itt áll előttünk. Mindegyik cím egy-egy premier emlékéit idézi. Próbáljuk először is azt megállapítani, melyik színház mit dobott a mérleg egyik és mit a másik oldalára?

Színházak

Nemzeti és Nemzeti Kamara Színház

Eleget tett egyik legfontosabb hivatásának: a világirodalom nagy drámáit igye-

kezett színpadra vinni. Megismertette az új orosz drámát két lelkes, lobogó indulatokat árasztó darabban, amelyek az ortodox dramaturgia szabályai szerint talán nem kifogástalan alkotások, de mélyen belevilágítottak egy erős és fiatal új világ lelkébe. Készséget mutatott az új törekvések felé, játszott modern angol és francia darabot, de nem felejtette el a klasszikus hagyományokat sem. Csokonai, Madách és Katona József, Molière és Beaumarchais szavával bizonyította, a klasszikusok örök időszzerűségét és ezzel a nagy emberi szabadságesszmények mindig és mindenütt jelenvalóságát.

A darabválasztás tantárgyából végeredményben jelesen vizsgázott az új Nemzeti Színház.

Demokráciából pedig kitűnően. Major Tamás számára ez volt a legkönnyebb feladat, mert ő is demokrata és — bármennyire fáj az úgynevezett »politikamentes, tiszta irodalom« hirtetőinek és művelőinek — a nagy drámaírók is demokraták...

Az előadások összereedménye közepesen jó osztályzatot ad. A kissé hullámzó Bánk bán, a nem minden pontján meggyőző Szent Johanna, a vitathatóan helyes Függetlenség után azonban a lelkesítő Orosz embe-

rek s a nagy művészegyéniségek nélkül is ragyogó Vesztélyes forduló kitűnő együttes és nemes, de végre pátoszmentesen nemes, igazi nemzetiszínházi játéktípus kialakulását ígéri.

Vigszínház és Pesti Színház

Az igényes, széplelkű, minden nyerseségtől és valljuk be, igazságtól is irratkozó közönség lipótvárosi színházpalotájában romhalmaz. Romjai alatt nemcsak a Molnár-, Fodor-, Lakatos-, Bernstein-premierek emlékei hevernek, hanem az egész hajdani Lipótváros. Az előkelő vigszínházi hagyományokból tehát éppen elég az előadások művészi gondosságát és sajátos, finom hangulatát megőrizni. Ezt nyilván megérezte Jób Dániel és a régi, nagypolgári Vigszínház helyett, — ha nem is forradalmi — de haladószellemű színházat indított a Nagymező-utcában.

Gorkijt, Thornton Wildert, Gábor Andort és Huxleyt játszott. Az Éjjeli menedék hely mélységes filozófiája, a mi kis városunk derűs életbölcsessége, a dollár-papa maró szatirája és a Most vagy soha ragyogó politika- és társadalomszemlélete — valamennyi bátor állásfoglalás is egyúttal. A Molnár-felújítás és az új Márai-darab azonban ismét a régi szellemet idézi. Ezekre a darabokra is írhatta volna József Attila: »Ugy szállong a semmi benne, mintha valaminek lenne a pora. Még egy hibapont: 7 előadásból 5 felújítás volt.

A Vigszínház és Pesti Színház előadásairól nem is kell külön-külön megemlékezni. Nem volt olyan közöttük, amely ne sugározna a nagykultúrájú együttes szorgalmát, pontosságát és művészetét.

Művész Színház

Vánkonyi Zoltán hősiességgel kísérletezett az igazi irodalommal. Bár a Lement a hold darabváltozata messze a regény színvonalára maradt és Maugham Esője is csak dramatizált regény maradt a színpadon. A kettő között volt némi kiegyezés a korszellemmel, a közönséggel, a kasszával, de mindig úgy, hogy ne kelljen szégyelnie magát. A Rettenetes szülők sokat javít a

Somogyi Erzsébet a Tiszazugban

mérlegen, de a Művész Színház jogát és jövőjét mégis azzal nyerte meg, hogy átlagon felüli előadásokat produkált.

Belvárosi Színház

Négy darabból kettő felújítás. Az egyik Molnár, a másik Scribe... Két premier. Balázs Boszorkánytánc, amely — bár nem hibátlan dráma — de lelkes és költői megnyilatkozás. A másik Török Különös éjszakai viszont merengő álfilozófia és álirdalom az »élet és a halál titokzatos rejtelmeiről«. Bárdos Artúr a sikert kereste és — meg is találta.

Magyar Színház

Both Béla viszont nem a sikert kereste, — de nem is találta meg. Sztárok nélkül, fiatal erővel és határozottan nem polgári szellemű darabokkal próbált színházat játszani a Városligetben, majd észől a Magyar Színházban is. Sikertelenségének okát csak részben kereshetjük a közönségben. A fiatal művészegyüttes csak a Blanco Posnet elárulztatásában tudott teljesértékű előadást teremteni. A Néma levente felújítás sikere kevésbé elvű, de járhatóbb utat mutat a színháznak.

Fővárosi Operett Színház

Szegezzük le, hogy a jó operett ellen senkinek sincs kifogása. A Csárdáskirálynőt, a Sybillt, a tervbevett Szép Helénát igényes ember is szívesen megnézi. Napugárkisasszonyokról ezt már nem lehet elmondani... Néhány friss erő a társulatban és továbbra is szívesen tölti meg a közönség a színházat.

Medgyaszay Színház

Izetlen kabaré és még egyikét balul sikerült próbálkozás után ez a kis színház egyéni hangját a kissé malac, zenés vígjátékban találta meg. Sajnos, a nívó inkább csökken, mint emelkedik.

Pódium

A mi kis Pódiumunkra csak azt mondhatom, hogy arányilag ügyesen, szerényen és ízlésesen várja haza azt, aki távolból is lelke maradt — Békeffi Lászlót. Ő majd úgyszólván mindenről, mindenkiről — mindent. Jó lesz vigyázni!

A Kamara, Vidám, Royal és Arizona Varietéik néha jók is voltak. Az Új Színház kevésbé. Az általános képen nem sokat változtatnak. Ennyit színházainkról. De mielőtt végleg elbúcsúznánk 1945-től, vissünk egy pillantást a magyar színészekre, drámaírókra és a közönségre is.

Színészek

Visszakapta a színpad éveig némaságra ítélt nagy tehetségeit, a fiatal tehetségek szóhoz jutnak — mi hát az akadály? annak, hogy végre valóban kultúrált és összehangolt együttesek alakuljanak ki a budapesti színházakban?

1. A sztárrendszer. Amíg a nagy »sztár«, aki saját szavai szerint »kívül áll a magyar színészetben és pedesztálra helyezi

Sulyok Mária a »Rettenetes szülők« főszerepében. (Művész Színház.)

(Fotó: Várkonyi)

magát, akiről — ismét saját állítása szerint, így nyilatkozott egy külföldi úr: »Csak annak örülök, hogy Ön és a Szent Jobb ismét Magyarországon van«. Szóval, amíg a nagy sztár és többi bugó és nem bugó társai alá nem rendelik magukat az összességnek — addig nehezen sikerül bármit is változtatni.

2. A színigazgató urak neveljenek is.

3. A műveletlenség és a világnézet hiánya még ma is általános a művészvilágban. Akinek nincs kedve — ne politizáljon, de világnézet nélkül senki sem lehet igazán művész. Ami pedig a műveltséget illeti... Anélkül talán lehet, de semmiesetre sem illik művészeknek lenni.

A színésztársadalom anyagi helyzetéről is számot kell adni. A helyzet nem sokat változott. Néhányan milliókat keresnek (le-

bélyegzett milliókat), a nagy többség pedig havi 105 ezer pengőt...

Drámaírók

1945-ben kétségkívül nem írtak az írók. Ezért állandóan felelősségre vonták őket, holott véleményem szerint ez kizárólag rájuk tartozik. De az okát is könnyű megtalálni. A régi darabok 1945 januárjára hirtelen megöregedtek. Csak kivételes remekmű bírta ki a rendkívül gyors léghőri változást. A mai eseményeknek pedig még nincsen távlata. Az ostrom, vagy a nyilasvilág élményeit nem tudták ma még úgy megírni, hogy ne legyen durva, nyers és fonák.

Közönség

Ez a kérdés még sokkal bonyolultabb, mert modern dráma nélkül még csak megvan valahogy a színház. Legfeljebb előveszi Shakespeare-t. De modern közönség helyett, sajnos, nem veheti elő sem a XVII. századbeli polgárt, sem pedig a középosztályt az a színházbarát igényes rétegét, amely, sajnos, nagyon megrikult a háború alatt.

Meglehetősen fáradt, éhes és közömbös és pénztelen tömegeből kell ma közönséget formálnia a színháznak. A feltétlen sikerhajhászás kétségtelenül nem az a módszer, amellyel igényes közönséget lehet nevelni. De a makacs ellenállás sem lehet célra vezető. Mit tegyenek hát a színházak? Merjenek. Ma már nyilvánvaló, hogy olcsón lehet merni. Biztos siker ugyanis csak egy van: az operett vagy a jó zenés vígjáték. Ami próza, az már kétséges. Az egyik Molnár-felújítás siker volt, a másik bukás. Gorkij több mint 50-szer ment, Shaw pedig talán ötször. Még azt sem mondhatjuk, hogy a jó darabok mind megbuknak, mert egész évben alig egyik-jét jó darabot mutattak be és azoknak legnagyobb része siker volt. Hol van hát az az alsó és felső határ, amelyet nem szabad a színháznak túllépnie, — ha magához akarja vonzani a mai Budapest úton, fáradt és nagyon vegyes-ízlésű és műveltségű közönségét? Tulajdonképpen ezt a titkot kutatja minden színigazgató. Naivitás lenne erre a kérdésre felelni, nagyképp a gyakorlatban meg nem valósítható tanácsokat adni. Ezzel csak fokoznánk a zűrzavart és tanácsatlanságot, amely a jószándék és a gyakorlati nehézségek, a kassza és az irodalom között vergődő színházakat ma, sajnos, mindennél jobban jellemzi.

1945-től most elbúcsúznunk. Felejtjük el tévedéseit és hibáit, mint ahogy el fogjuk felejteni azt, hogy éhezünk benne és fázunk. Bízunk a jövőben, amelyben:

»Nem a való hát: annak égis mássa
Lesz, amitől függ az ének varázsa:
E hátlen hívség, mely szebbit, nagyit —
Sulykot, bizony, nem egyszer elhajt;
Ez alkonysugár, mely az árnyakat,
E köd, mely nőtteti a tárgyakat;
E fénytörődés átlátszó habon,
E zöld, esős lég egy május-napon;
Ez önmagánál szebb, dicsősé természet:
Egyszóval... a költészet.«

Tolnay Klári és Somló István.
Vígyszínház: Hattyú.

(Bojár-fotó)

A NŐK ISKOLÁJA

Molière ujdonság a Nemzeti Színházban

Már maga a cím rejtett csúfolódás. Molière »A nők iskoláját« írta meg, de leckéjéből férfiak okulhatnak. A férfi szerelmi mohóságát, szerelmi önzését pellen-gérezí ki a komédia nagymestere. Általában az önzést. De korántsem erkölcs-prédikáló szándékkal. Molière nem akar egyebet, mint megmutatni a rideg tény-állást, perze a legmulattatóbb oldaláról. Az önérdék elsődleges uralmát az emberi cselekedetekben mélyeséges és alapvető va-lóságának látja. Annyira megváltozhatat-lannak, hogy azon már csak kacagni le-het. A féltékenység például betegessé fa-julhat. Betegség? Akkor gyógyíthatatlan! No nem hal bele a páciens, csak épp ha-lálosan nevetségessé válik. Mint például ez az Arnolf, aki a felszarvztatás réme ellen profilaktikus módszereket alkalmaz. Aggregényi életét fel akarja cserélni há-zaséletre. Ámde az asszony ingatag, az ebből származó veszélypontokat jól előre ki kell küszöbölni. Legcélszerűbb — szerinte — úgy preparálni a feleségnek kiszemelt áldozatot, hogy annak eszébe se juthas-son a hűtlenkedés. Legjobb még, ha egyál-talán nincs esze, amivel élni tudjon, vagyis ha világtól elzártan nevelkedett buta libuska.

Arnolf barátunk szentül hisz elméleté-ben, mely rögeszmévé kövesült benne. Hasztalan próbálja jobb belátásra téríteni Chrysalde, a jókedélyű sógor, kinek egyéb-ként a »szarvak« tekintetében saját ta-pasztalatán szerzett, filozófikus külön-véleménye van. Dehát ez — mai nyelven szólva — alkati kérdés. Molière épp azért nagy író, mert kicsúfolt hősenek lelki-alkatát a játék legbohóbb fordulatain keresztül még következetesen kidombo-rítja, vagyis jellemfigurává mélyíti el azt, akinek rovására mulat és mulattat. Arnolf természetesen fölsül a bölcsességé-vel. Kiszemelt arája, a kis Ágnes, éppen naiv ártatlanságával, romlatlan természe-tének őszinte őszönösségével dönti ha-lomra az egész gögös stratagémát. Hiába minden: óvatosság, pénz, csel, erőszak, hiába, végül a vén kecskévé aljasult zsar-noki széptevő esúszó-mászó rimánkodása. Ágnes, a csinos, fiatal, szeleburdi Horace-é lesz, akivel az ifjúság és az igaz szerelem jogán összetartozik. A közlekedési edények törvényének fizikai demonstrációja nem

lehet meggyőzőbb, mint az, hogy a darab szerint ennek így kell lennie. Önként fo-lyik ez a jellemek konstellációjából. A befejező »deus ex machina« ártatlan bo-nyodalma szinte már csak a hagyományos forma kikerekítésére, a szálak illedelmes elvarrására kell.

Vagy talán épp a formai elemek a lé-nyegesek itten? Maga a játék, a helyzetek bolondos masinériája, a közjátékszerű bo-hózáti bukfenek? Vagy az a virtuóz fogás, ahogy Molière előre hajítja a cselekmény-nek egy-egy várható fordulatát, mint va-lami pamutgombolyagot, hogy azután a néző számára mégis meglepetésszerűen bogozza ki? Lehet, hogy mindezeknél fon-tosabb a rimes versekben patakzó pár-beszédek sava-borsa. A bemutatónak szá-mító magyar előadás esetében pedig Hel-tai Jenő fordításának tündöklő elméssége, meglevenítő műgondja. Nyelvünk mozarti muzsikájának bájaival zendülnek meg a nagyszerű Heltai versek, úgyhogy néha szinte »opera-buffa« szerű élvezetre felejt-kezünk.

Az élvezet zavartalan, mert az előadás kitűnő. Hont Ferenc, a rendező, egységes, jól átgondolt kompozícióba foglalta a já-tékot, mely így a komédiás-szabadság tel-jessége ellenére sem válik szétesővé. Apró, elevenítő ötletei anyagszerűek és szín-szerűek. A Varga Mátyás tervezte von-zóan stílusos színpadon nem pusztá dísz-ként elhelyezett, hanem valósággal »játészó« szökökút például mennyi ugródeszkat ad Major Tamás változatos, bonyolult színé-szi munkájának! Dandin és Tartuffe után harmadik nagy Molière-szerepében megint a jellemábrázolás döbbenetes szuggesztió-jával oldja meg feladatát a kiváló mű-vész. Mészáros Ági önmagát adja s hogy bájos színészi naturájával teljesen kitölti a darab Ágnesének szerepét, ez számára a legnagyobb dicséret. Gábor Miklós Hora-cea friss, kedves, mutáló hangú kamasz. Dávid Mihály pompásan eltalálja a molièrei raisonneur-hangot. A cselédpárt játészó Maklár és Pártos Erzsí jókedvűen, de mértéktartóan bohóckodnak. Nagy Adorján, Kamarás Gyula, Horváth Fe-renc egy-egy jelenetben igen jók. Dávid Ferenc ötletes, újfrancia-stílusú köz-játékmuzsikái kellemesen hangzanak.

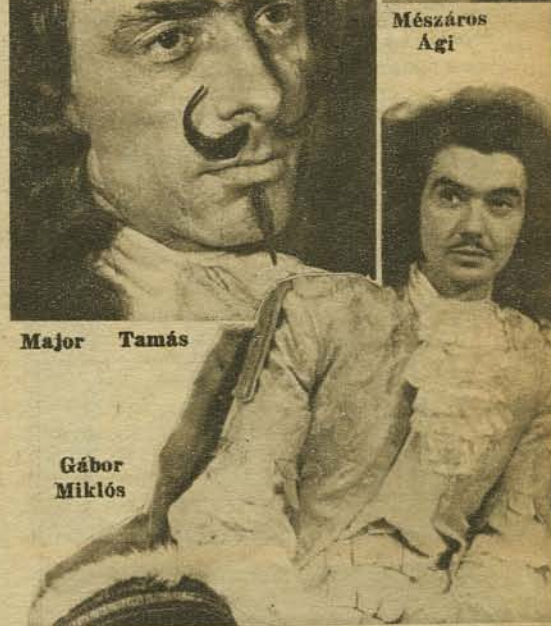
Lányi Viktor

Maklár Zoltán és Pártos Erzsí

(Foto Mafirt—Csorna)

Mészáros Ági

Major Tamás

Gábor Miklós

A fémjelzett Sybill

Utoljára az Operaházban láttam a Sybillt. Igen, az Operaházban. Csodálkozom? En viszont azon csodálkozom, hogy a szép magyar operett sikertörténetének ezt a fejezetét a mostani felújítás alkalmából nem igen emlegetik. Vagy szó esett róla mégis a sajtóban és csak az én figyelmem került volna el? Mindenesetre vétek volna megfedkezni arról, hogy az ország első zenei műintézte a harmincas évek vége felé parádés szereposztásban, pompás rendezésben előadta a Sybillt. Ha egy operett színrekerül az Opera színpadán, az mindig rangjelzést jelent. Azt jelenti, hogy az illető darab helyet kapott a »klasszikus« operettek kislétszámú élgárdájában. Ez — talán mondani sem kell — mindig a muzsika érdeméből történik. A Sybill zeneköltője, Jacoby Viktor, kétségtelenül rászolgált erre a posthumus kiüntetésre.

Egyszóval a Sybill megkapta az operai fémjelzést. Ennek persze kihatása van, vagy legalább is kell, hogy legyen a mű későbbi színpadi sorsára. Mert a darab zenei részét, az előadás zenei feladatát most már nem lehet félvállról venni,

vagy ahogy pestiesen mondják: ellazsálni. Jacoby dallamait énekelni kell. Énekeléshez jó hangok kellene. Jó hangok művészi együttese pedig kiköveteli a nívós zenei beállítást. És mindemellett az operett — kivált ha a maga igazi légkörében szólal meg —, nem szabad, hogy elsüllyedjen. Meg kell maradnia könnyed, látványos, kicsit érzelmes, de főként szórakoztató zenés daraboknak — egyszóval operettnek.

Ezt nyújtja a Fővárosi Operettszínház: igaz jó operettelőadást, amely egészében nívós, stíluscis, amellet nagyon tetszetős és mulattató. *Honthy Hanna* legalább olyan pontosan tudja, miről van szó, s mit

Sárdy János és Karády Katalin

Karády Katalin, Rákosi Tibor és Honthy Hanna

hogyan kell csinálni, hogy a legjobb legyen, mint a rendezés kiváló szakembere, *Szabolcs Ernő*. Honthy hangja csillogóan szárnyal, a címszereplő *Karády Katalin* érzéken bűg. A két primadonna mellett a honviván-szerepeket *Sárdy János* és *Rákosi Tibor* is értékes orgánummal teszik zengzetessé és hatásossá. *Misoga László*, *Hlatky Edit*, *Pártos Gusztáv* mókázása sikító túlzások nélkül is a kacagás őszinte visszhangját váltja ki lépten-nyomon. Szeretetremlő operett ez a Sybill — érezni is ezen a felújításon, hogy szeretettel játsszák a színeszek és szeretettel hallgatja a közönség.

(—tor)

Karády Katalin, Sárdy János, Honthy Hanna és Rákosi Tibor

(Foto Magirt, Csorna)

Most vagy soha...

Heltai Jenő, aki a Magyar—Angol Társaság nevében bevezette a vigszínházi premiért, szép, szellemes szavakban intette a közönséget, hogy figyeljen a költő szavára és fogadja megértéssel a bátor, szókimondó író színpadi megnyilatkozását. Huxley valóban bátor író. Ha nem is nagy költő, szereti a hímes-rímes szavakat és ragyogó okoskodásokkal zsúfolt, kristályos logikával felépített regényeit szívesen szövi át egy-egy hangulati vezérmotívumul választott vers aranyfonálával.

Első nálunk bemutatott — és tudomásunk szerint egyetlen — darabjának címét és hangulatát is egy *Keats*-versből veszi. »Most vagy soha... most gazdag a halál...« — idézi a szépségektől beteg

Rátkay Márton és Ruttkay Éva

költőt és a lehelletfinom szavak ezüsthátya mögött emberi sorsokba épített mesteri dialektikával viszi színpadra korunk egyik legnagyobb társadalmi problémáját: a tőkés és a kollektív termelési rend összeütöztetését. Állásfoglalása nem késes: a kapitalizmus valóságosan és jelképesen is elbukik a saját üzleti manőverei következtében tönkrement nagytőkés öngyilkosságával. Jelképesen mélyértelmű mozzanat az is, hogy a darab filozófusa — nyilván maga az író — semmit sem tesz, hogy megakadályozza az öngyilkosságot. Az új világrend képviselőjét pedig a szerelem és a rekon világnézet kapcsaival fűzi az elbukott kapitalista fiatal lányához.

De Huxley, a szkeptikus, egyik hőse mellett sem képes állást foglalni. Legélet-hűbb még a parvenü tőkés figurája, mintegy bizonyágként, hogy a kapitalizmus termelés csődjét nem egyes emberek jóvagy rosszindulata, hanem belső ellentmondásai és a fejlődés elkerülhetetlen válsága peccsételi meg. A kissé elromantizált kommunista sokszor megdönthetetlen és kemény érveire a »középen« álló író rendszerint hálás, de igen lapos és naív közhelyeket mondogat. A szerző ilyenkor egy-egy új szereplő színpadrahozatalával fojtja a kommunistába a játszi könnyedséggel megadható választ. De Huxleynek sajátmagáról is megvan a véleménye: »ezt sem rejti véka alá.« Gyűlöltöm a cinikus

IRTA, RENDEZTE, JÁTSSZA...

(Vaszary Gábor bohózata az Új Színházban)

A közönség szereti az ilyen sokoldalú mutatványokat. Persze csak akkor, ha valaki jól ír, kifőnően rendez és remekül játszik. Jelen esetben viszont a helyzet a következő:

Vaszary Gábor tíztizenöt évvel ezelőtt írt egy darabot, az volt a címe: A bunceráng. A darab tíztizenöt évig vándorolt színházról színházra, néha már elkezdték próbálni is, de végül mindig jobb belátásra tértek. Most végre színre került az Új Színházban. A darab ugyanolyan mint volt. A címe valamivel jobb lett: a férfi ingatag. Ez a cím azért jobb, mert egyrészt igaz, valóban, nem csak az asszony ingatag, hanem olykor a férfi is, másrészt, mert az új cím teljesen kimerítően, sőt a darab cselekményéhez viszonyítva kissé hosszadalmasan elmondja a darab tartalmát. Ebben a bohózatban ugyanis tényleg csak annyi történik, hogy egy férfi ingatag, hol az egyik nőt akarja elvenni, hol a másikat, ha az egyiket akarja elvenni, a másik dühös, ha a másikat akarja elvenni, akkor viszont az egyik dühös. Aki ezen többször egymásután nevetni tud, az nagyon jól multhat a darabon.

Ennyit arról, hogy: írta.

Az előadás még a mai csökkentett igényekkel mérve is bámulatosan gyöngé. Közepes műkedvelői előadás. Földényi kellemes egy agyalágyult apa-szerepben. És mikor egy vérbeli vigjátéki színész, Mihályi Ernő is a színpadra lép, akkor tíz percere szinte színházban érezzük magunkat. Aztán a cselekmény sodrában lassan ez is elmúlik.

Ennyit arról, hogy: rendezte.

Vizsont avval, hogy játssza is, bővebben kell foglalkozni! Szerintem a színészek ugratták be. Úgy képzelem, hogy sokáig nem találtak megfelelő férfi-főszereplőt és hogy mégse legyen fennakadás, a próbákon a szerző rendezői minőségében maga játszotta a szerepet. A színészek biztosan azt mondták neki, hogy senki ilyen jól nem tudná eljátszani. A színészek a próbékön nagyon kedvesek szoktak lenni a szerzőkhöz, hátha beír még egy jó mondatot a szerepükbe. És Vaszary elhátte nekik.

Majdnem minden darabban szerepel a szerző. Ez az a szereplő, aki a dolgokról elmondja az író véleményét, mondanivalóját, álláspontját ez a rezonőr, okos szerző mindig a legjobb színésszel játszatja. Néha eljátszza személyesen is és ez legtöbbször nagyon érdekes. Ebben a darabban azonban a szerzőnek nincs semmiről semmi véleménye, mondanivalója, itt nincs rezonőr, csak egy ostoba, de csinos fiatalember akit érthetetlen események sodornak. akiért verekszenek a nők, aki percenként csokolja végig csinos partnereit, Gervay

Marica, Kamilli Judit, Verő Ágnes és Fehér Lili művésznöket. Nos, Vaszary Gábor ebben a szerepben — hogy nagyon enyhén fejezzem ki magam — nem illuziókeltő. Vaszary Gáborról már írtak jól is, rosszat is, de azt még sose írták róla, hogy csunya, most azonban, hogy bouvi-vánt játszik, ezt is meg kell róla mondani.

Minden szerző színész egy kicsit. Hiszen gondolatban eljátszza minden szereplő minden mondatát, mielőtt leírná. Legtöbb szerző kifünő instrukciókat ad próbákon a színészeknek, gesztusokat mutat, hangsúlyokat ad, előjátszik. Ezért érthetetlen szinté, hogy Vaszary Gábor ilyen csapni, valóban rossz színész. És ami még érthetlenebb: nem tudja a szerepét! Bizonytalan, akadozik, pedig a sugó megkülönböztetett igyekezettel, szinte ordítva süg neki...

Szóval: a szerző csak írjon. Ne engedjen a színpad csábításának. A szerző ne B. I.

ÖRVÖS LAJOS:

ESZTENDŐ UTÁN

Partizán voltam, hegylakó vad!
már emléke is alig éget, —
megesendesedtem és keresnék
most egy nyugalmas mesterséget.
Dolgozni hosszan, egyhuzamban,
elmélyedni egy vaskos könyvbe,
a lapok mögül fel-felbujva
szétnézni az ablaknál újra...

Bujkáltam, mint az ifjú tolvaj,
de nem emlékszem már a hegyre,
hol társaimmal kóboroltam, —
most a völgyben pihennék egyre...
Nem űz ellenség, nem is hallok
a hegyszorosban lihegését,
szabad, sima utakon járok,
ahol új életszag szivárog.

Zilált ösvényem elkerülték,
már nem is bánt az árvaságom,
ez a tébolyult év, e lepra,
mint könnyű pille ül az ágon,
szinte fáj, hogy így elfelejtik,
mint a rosszslány az útkanyarnál...
Óh, fáj az elmúlt esztendőnek,
hogy romján új szerelmek nőnek.

A rongyaimon megborzongott
minden szép nő, de hát túléltem,
most elstátok lenn az úton
és fűtyülök a könnyű szélben.
De legjobb csendben ülni otthon.
Egy vörösszőke nőre lesni,
ki még vállai közé rejthet...
Vagy bevallja, hogy elfelejtett.

Ruttkay Eva és Somló István

Denes György és Rátkay Márton
(Foto Mafiri—Cserna)

embereket, akik sehova sem tartoznak! —
vágja a darab agitátor-hőse a szerzőt példázó író szemébe s a három főszereplő közül a néző akarva-akaratlan azt érzi magához legközelebb, aki hitetlenül is hisz a földi világ jobbátételében.

Művészileg Huxley, a színműíró semmivel sem marad el a regényíró mögött. A kissé alapos és lapos expositio után a darab egyszerre lendületet kap s a továbbiakban egy pillanatra sem veszít érdekességéből.

»Aki sokat hoz, mindenkinek hoz valamit — mondta Goethe. Ezt teszi Huxley is, de a darab említett jelképes értelme megnyugtató biztosíték arra, hogy a sok minden között nem akarja a régite viszszahozni.

A Vigszínház előadása — Marton Endre kitünő rendezésében — a mű irodalmi értékének magas színvonalára emelte a bemutatót. Rátkai Márton, Denes György és Somló István megtalálták a módját, hogy színészi képességeik legjavát adva, emberi színekkel gazdagítsák a helyenként dialektikus szembeállított eszméknek ható szerepeket. Ruttkay Éva meglepően otthonosan mozog a színpadon, friss és úde, még drámai fortissimói is majdnem hibátlanok. Bercei Géza, Rafael Márta, Z. Molnár, Zátory és Mátray jól játszották szerepüket. Neogrady díszletei a Vigszínház legszebb előadásait idézik.

A fordítás Benedek Marcell szép irodalmi munkája. Gyenes István

EGY POHÁR VICC

A Pódium kabaré új műsora

1.

Kezdjük talán azzal, hogy az igazi jó kabaré mindig a politikai és társadalmi visszasságok könyörtelen s épp ezért tanulmányos görbétükre. A Békeffi László alapította Pódiumnak ilyen értelemben komoly multja van: a legnehezebb időkben indult harcba a szatíra mindennél gyilkosabb eszközeivel az igazság és az emberi jogok védelmére. A szabad szó majdnem egyetlen fórumaként perszifálta a hatalom örüljeinek nemzetgyilkos tevékenységét, tényleg az események ütőerén tartotta kezét, kifogyhatatlan ötletességgel játszotta ki a cenzúra árgus szemét s egy-egy sikerült tréfája napok alatt bejárta az egész országot. Jó munkájának legfőbb bizonyítékként el is bukott a náci bérepc kormány-nyal folytatott küzdelemben.

A mainál nehezebb körülmények közt, de a siker több esélyével dolgozott a régi Pódium. Egyetlen célzás, a leghalványabb szimbólum sem maradt hatástalan, a közönség nyitott szemekkel és fülekkel figyelte a népszerű igazgató-konferanszió minden mondatát, mozdulatát, mert nyilvánvaló, ki az egyetlen ellenfél, akinek rovására mulatni kell. A fasizmus két táborra osztotta a nemzetet s a kis színház publikumán belül fokozott mértékben elmosódtak a részletkülönbségek. Igényességén kívül ezek a külső tényezők magyarázzák meg Békeffi László színházának hatalmas sikerét.

2.

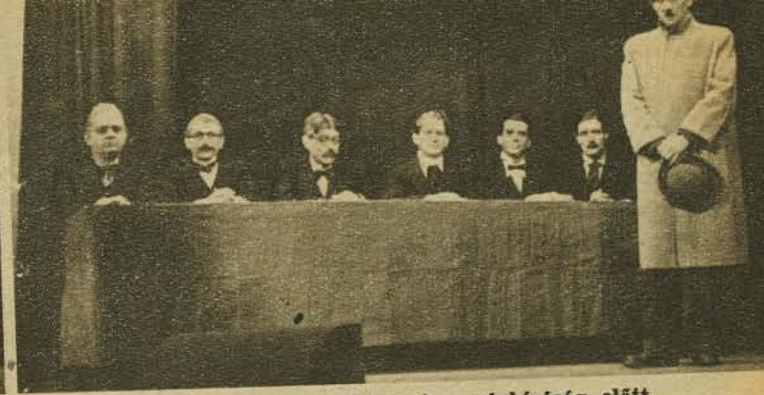
A felszabadulás óta a helyzet megváltozott. Egy fiatal demokrácia doktorkodik a félhalott ország életrekelésén s a nyilasvilág örökségékként visszamaradt teljes gazdasági lezüllöttség állapotában állandó hősiesség küzdelmet folytat a régi rend alattomos franktirójeivel. A kor nemcsak kiált,

Jelenet a szimbolikus mesejátékból.

(Foto Kálmán)

Fellegi Teri

Hitler (Pethes Sándor) a népbíróóság előtt
(Foto Kálmán)

de ordít a szatíra után s épp ezért *ezerszer meggondolandó, hogy a jószándékú purifikátor kit, mikor, miért és hogyan vesz célba.* Az egyetlen komoly ellenség ma tíz körülmél és száz alakban harcol s az új rendszer elkerülhetetlen nehézségeit és tévedéseit boldogan sorolja fegyverként a maga jól felszerelt arzenáljába. Tiszta, bátor és mégis »konstruktív« kabarét csinálni napjainkban igen nehéz, de nagyon szép feladat.

3.

A Pódium új műsora igen sok szempontból jó munkát végez s főleg a becsületesszándék az, ami nem vitatható. Van egy-két sajnálatos tévedése, például *Tempefői* jelenete, amelyben a szerző a háznegbizottat a régi házparancsnok figurájával téveszti össze. Ez a háznegbizott természetesen munkás és terrorisztikus viselkedésével agyongyötri a boldogtalan író. Kívánjuk a méla Tempefőinek, hogy a tisztább látás kedvéért kapja vissza néhány órára régi házparancsnokát a vele járó összes jókka együtt. *Török Rezső* is reménytelenül próbálja korszerűsíteni megkopott humorát, a műparaszt után most a műproletárt hamisítja színpadra. Néhány hasonló melléfogáson kívül azonban tényleg nívós és mulatós számokból áll a műsor. Az irodalmat *Karinthy Frigyes* képviseli, három ízben is gyönyörkedhettünk örökértékű, fölényes és böles humorában. *Király Dezső* és *Kellér Dezső* aktuális villámjelenetei szellemesek; legsikerültebb a kis- és nagynyilasokkal

való kétféle bánásmódot kigúnyoló tréfa. Békeffi Gábor darabjai közül az igazoltatási bluettt tetszett jobban, a szimbolikus mesejáték legfőbb hibája, hogy a szimbólumot külön megmagyarázzák benne. Igaz, hogy magától a néző sohasem jönne rá. A Kék Madár műsorából átvett »Kintornások« magyar változatában is megrázó és művészi.

4.

A felsorolt darabokat legjobb kabarészí-
néseink vizsik sikerre. *Komlós Vilmos*, *Herczeg Jenő*, *Pethes Sándor*, *Tompa Pufi*, *Peti Sándor* mellett egész sereg tehetséges fiatal színész és színésznő szolgálja a közönség szórakoztatását. *Bársony István* és *Dajbukát Ilona* a *Török*-darabban szerepüket művészileg jóval meghaladó alakítást nyújtanak, *Kiss Manyi* pedig a *Karinthy*-perszifálásban hibátlanul adja tovább az író humorát, játéka elragadóan szellemes és mulatós. *Ascher Oszkár* magánszámai legértékesebb pontjai a műsornak, főleg a posthumus »Emberke tragédiája«, amely ugyancsak *Karinthy* zsenijének értékes hagyatékaként ezúttal először került közönség elé. *Fellegi Teri* szíve-
sebben hallottunk volna mást, mint a kissé szürke valcereggyveleget. Végül, de nem utolsósorban meg kell emlékeznünk *Kellér Dezsőről*, aki mindvégig izléses humorral kötötte össze az egyes műsorszámokat. Talán a legnagyobb dicséret, amit a Pódiumról e mondhatunk, hogy egyre többet várunk tőle.

Darvas Szilárd

Tompa Pufi, a munkás, akit a naplopók folyton munkára serkentenek. Mi, őszintén szólva, nem így képzeljük el a naplopókat.

AKIK HIÁNYOZNAK...

HÜTTER PÁL, A CSELLISTA

Nemrégiben Starker János, az Operaház fiatal koncertmestere, Boccherini gordonkaversenyét játszotta — Hütter Pál kadenciával. És mindnyájan, akik csak ismertük, fájdalommal és szorongó szomorúsággal gondoltunk a kiváló csellóművészre, az igazi muzikusra, aki most, amikor végre szabadon szólaltathatná meg csodás hangszerét, még mindig

ismeretlen deportált-táborban sanyalódik «valahol Németországban».

Itt maradhatott volna, hiszen svéd barátai készséggel álltak rendelkezésére, hogy védőlevéllel mentesítsék, de ő nem tudta beleélni magát, hogy a világ olyan rossz legyen, hozzá is, aki maga volt a jószág.

Alig volt 4 éves, amikor hegedülni kezdett. De jobb felsőkarjának bénulása miatt hamar átért a csellóra és 10 éves korában már nyilvános hangversenyen szerepelt. Mint a «csodagyerekek» általában, — ha később mélylelkű, elmélyülő zenésszé válnak, — felnőtt művészként is megmaradt örök gyermeknek, aki szinte értetlenül állt a körülötte csapkodó gonoszág-hullámok áradásában. Mikor a Budapesti Hangversenyzenekarban már nem játszhatott, a legelvontabb, legigazabb muzika művelésével tartotta távol érzékeny lelkét a mindennapi élet barbár zűrzavaraitól. Hubay Jenő vonós-négyesével, majd Kresz Géza kamaragyüttesével bizonyította be minden szereplése alkalmával, hogy a legideálisabb, legegységesebb kamarapartner.

Mint szólista és nagy zenekarok hangversenymestere, Ausztria, Svájc, Olaszország nagyvárosainak közönségével is megszerettette magát. A legátütöbbsikert Luzernben aratta, Dvořák csellóversenyének előadásával. A Pesten járt híres karmesterek közül különösen Bruno Walter és Hans Weissbach tüntették ki számtalanszor elismerésük és szeretetük jeleivel. És ez már magában megvilágítja művészetének lényeges jellemvonásait.

Mint pedagógus, rövid pályafutása alatt is nevet szerzett és számos elsőrendű csellóművész köszönheti tudását az ő útmutató módszerének. Azt tervezték, hogy a Zeneművészeti Főiskolán ő veszi át ősz mestere, Schiffer Adolf, gordonka tanszékét.

Várjuk vissza Hütter Pált, reménykedve...

Varázsló szem

Művészlemezek,

operák, zenekari művek
tánclemezek

béke bell vála sztékban

Kossuth Lajos-utca 11 az udvarban

Townsend ezredes, Tamara Chanum, Zilahy Lajos, Gyöngyösi János, Tildy Zoltán, Tildy Zoltánné, Mrs. Ward, Vas Zoltán és Háy Gyula

(Foto Better World)

TAMARA CHANUM

A hetilap számára dolgozó riporter gyakran napokig «érleli» magában mondani-valóit és csak utolsó percekben veti papírra, hogy a cikk éppen lapzártára készen legyen. De Tamara Chanum előadása után — melyet e hó 21-én a Vörös Hadsereg szék-házában tartott — azonnal le kellett ülnie az írógép mellé, mert úgy érezte: azonnál frissen, ahogy keletkeztek lelkében, szavakba kell öntenie benyomásait.

Tamara Chanum — aki nemcsak a Szovjetunió, hanem a nyugati metropolisok ünnepeit művésznője is — a Szovjet nemzeteinek táncait és dalait mutatta be. És ilyen alkalommal magától értetődően kerülnek nyomdafesték alá az elragadtatás szokványmondatai, hogy: «Ime, eljött közenk az előlünk eddig elzárt nagy birodalom egyik kulturális nagykövete», aki «elhozta nekünk Kaukázus ógigérő hegyei s a

Tamara Chanum

(Foto Mafirt—Marian)

végtelen sztyeppék hangját», «soha nem ismert népek lelkét idézte táncos mozdulataival» — és így szólna tovább a beszámoló, ha nem félnénk attól, hogy mind az ilyen-fajta mondat programbeszédnek tűnik, amikor a benső elragadtatás igazi hangját keressük. És végülis szintelen, száraz, mindennapi szavak forrósodnak eksztázissá a közeli élmény levegőjében, kérve az olvasót, hogy örvendjen velünk, mert: megismerhettünk egy igazi művészt, a legnagyobbak közül!

Rendkívüli művésze ellentétekből kristályosodott ki. Mert a népek ajkán születt, primitív dalok mondanivalói tulajdonképpen a legösszetettebb érzelmeket fejezik ki. És ennek az üzbég művésznőnek a kifejezési eszközei is csak látszólag egyszerűek: tökéletes mesterségbeli tudás, technikai készség rejlik mögöttük. És itt nemcsak a pusztán dobritmus kíséretével előadott üzbég tánckompozícióra gondolunk, — melynek egyes ütemeinél a kezek játéka a modern mozgásművészet apostolának Mary Wiggmannnak az iskolájára emlékeztet! — hanem változatos műsorának bármelyik számánál érezni lehet hangjának és mozdulatainak öntudatosságát, — legyen az akár a nagy, sánga kendővel megtáncolt iráni dal, a fekete-sárga kosztümhöz ámodott mongol tánc vagy akár az ellenállhatatlan humorral tolmácsolott jiddis kuplák.

Bármit csinál: a népi talajból merített anyagot magasrendű internacionális művészetbe nemesíti.

A közönség soraiiban ott láttuk a Nemzeti Kormány több tagját is. Az előadás szünetében Tildy Zoltán miniszterelnök felkérte a művésznőt: látogassa meg újból Magyarországot. Tamara Chanum megígérte, hogy — amennyiben eredeti mezőkövesdi kosztümöt kaphat — legközelebb műsorába iktat egy magyar népi táncot is...

Reményi Gy. István

1946

Szent áldozat a jobb jövőért

Írta: HÁY GYULA

Kiváló kollégám, Zolt Béla azt írta rólam egyik színházi hetilapban, hogy én a dráma politikai állásfoglalását illetőleg új követelményt állítottam fel. «A színházat most már a politikai eszmék szolgálatába kell állítani.»

Ez volna Zsolt szerint az én követelésem. Ez ellen az idézet ellen két kifogást va-

gyok kénytelen emelni: az egyik az, hogy én sem ezt, sem ehhez hasonlót soha sem mondtam, másik pedig az, hogy ha mondtam volna, hát nem lett volna igazam. Egész helytelen dolog volna azt követelni, hogy a színház mátlól kezdve álljon a politika szolgálatába. A színház ugyanis bizonyos mértékig mindig a politika szolgálatában áll, teljesen függetlenül attól, hogy ez volt-e vele a szándék és bizonyos mértékben felül nem kényszeríthető a politika szolgálatába még akkor sem, ha ezt elhatározzuk és megpróbáljuk tüzőn, vizen keresztül érvényesíteni. Ez a drámának, mint műfajnak természetében van és a műfajok bizonyos alapvető tulajdonságai nem változtathatók a

műfaj művelőinek elhatározása szerint. Ha pedig az olvasó tudni akarja, hogy mi is volna hát az, amit én mondtam volna, ha mondtam volna ahelyett, amit Zsolt kollégám mondat velem, akkor körülbelül így fogalmaznám meg a követelésemet: a dráma legyen szent áldozat az ember jobb jövőjéért.

Ez természetesen közelebbi magyarázatot kíván. Először is fölvetődik a kérdés, hogy vajjon a színpadon mindig az ember jobb jövőjéért folyik-e a játék. Természetesen nem. És ezért követelés a követelés, nem pedig megállapítás. A színdarabok nagyrésze épp azért káros és megvetendő, mert nem az emberiség haladását szolgálja, hanem a helybenjárást vagy — a visszafeléjődést. Ez nemcsak a kifejezetten reakciós tendenciájú agitációs darabokra vonatkozik, aminőkkel a fasiszták és híveik tömtek a nézőt, hanem az általános pesszimizmust, letargiát terjesztő, könnyelmű mellébeszélést művelő, a valódi problémákat ál-problémákkal eltakaró darabokra is. Egy egészséges optimizmust sugárzó bohózat vagy operett, ha egy szó politikai sincs is benne, hathatósan szolgálhatja a haladás ügyét. Ugyanaz a műfaj, ha romlottságot, ostobaságot, céltalanságot vagy hülye vigorgás mögé bujtított pesszimizmust

tartalmaz, a reakció eszközévé válik. A színdarabnak, mint műfajnak megmásíthatatlan tulajdonsága az, hogy benne harc folyik. Harc ember és ember között, szereplő és szereplő között. Ez a harc lehet véres, lehet tréfás, sőt meghúzódnak a szellemes társalgás fimon túsúrássai mögött is. De mindenesetre emberi sorsok fűgnek a harc kimenetelétől. Különböző személyek a színpadon különböző akaratokat és ezen túlmenően különböző társadalmi erőket képviselnek, amelyek a darab folyamán egymással megütköznek. A harc fontossága nem mindig függ a műfajtól. A vígjáték, ha Falstaff a hőse, súlyosabb emberi problémákat dönt el, mint a tragédia egy kis kaliberű író tollából.

Az igazi drámaíró a darabjában folyó harcot mindenkor össze tudja kapcsolni kora nagy történelmi harcaival. Az a kor, amelynek harcaival Shakespeare a darabjaiban folyó harcokat kapcsolja, még ma sem múlt el. De ezenkívül a szerző a drámájában folyó harcot még egy másik, sokkal kisebb harcba is bekapcsolja: a nézőtérén ülő néző kis privát-harcaiba. Fölfelé az emberiség nagy sorsküzdelseibe, lefelé a néző köznapis problémáiba bemozdít bele az a kötél, amelyet a szereplők a színpadon húznak, tépnek. A kötélműzés kimenetele izgatja a nézőt, mert hisz a kötél egyik vége az ő szívéhez van csomózva. De a másik vége a világtörténelemhez van kötve és így érzi magát Kiss Sándor pékmester sors közösségben az emberiséggel. Ez bizony nem mindennapi érzés Kiss Sándor pékmester életében és ezért ő hálás a színháznak.

Egy példa, amely nem újszerű, de annál jellemzőbb: Shakespeare: Romeo és Julia. Két fiatal szív szerelméről van szó ebben a darabban, akik nem lehetnek egymáséi, mert koruk, társadalmi viszonyai — a feudális kiskirályok villongásai — ezt megakadályozzák. Itt kapcsolódik a két magánembernek, Romeónak és Juliának élet-halálharcba a privát boldogságért az emberiség nagy élet-halálharcába a történelmi méretű, nagy boldogságért. A feudális viszonyok azóta megszűntek, de a darab aktuális maradt, mert a mai társadalom még mindig tele van olyan visszasságokkal, amelyek a magánember boldogulását akadályozzák. A nézőtérén ülő gépirókissasszony ezt nagyon jól érzi, hisz ő sem boldogulhat. Lehet szerelem, lehet más nagy emberi érzés: egy-egy szikrája van minden néző lelkében és ez a szikra nem tud fellobogni, mert éppúgy elnyomják a társadalom mai visszasságai, mint Romeo és Julia szerelmét az akkori feudális eltorzulások. Romeo és Julia történetén keresztül tehát a pékmester, a gépirókissasszony, a borbélysegéd és a gazdatiszt megtalálják kapcsolatukat az emberiséggel, saját jobb jövőjük után vágyódva néhány órára megtanulnak az emberiség jobb jövőjéért szorongani.

Ez a politikum a színház politikuma. Ezen belül a szerző beszélhet nyílt politikai nyelvet vagy maradhat a privátember politikátlan szókinésénél. Ez lényegében mindegy. De nem mindegy az, hogy az emberiség haladásába vetett szent hit hevíti-e a szerzőt vagy a hitlenség, a pesszimizmus hűti-e le. Az emberiség jobb jövőjében hívó szerző számára a színház áldozati játék, amelynek folyamán a néző a dráma szárnyaim felemelkedik az emberiség magaslatára és résztvesz — izgalommal, bánattal s örömmel — az emberiség jobb jövőjéért folyó harcban.

A SZÁZÉVES JÖVENDŐMONDÓ JÓLATA
1946-ra

(Gáspár Antal rajza)

Keleti Márton, a film rendezője elmondja a rádió hallgatónak, hogyan készült a Tanítónő.

Rózsahegy Kálmán, Zsoldos Andor és Szőrényi Éva a mikrofon előtt.

Várkonyi Zoltán és Pluhár István.

Tuba János, a Hunna üzemi bizottságának tagja a dolgozók nevében szól a közönséghez.

Halló itt rádió Budapest...

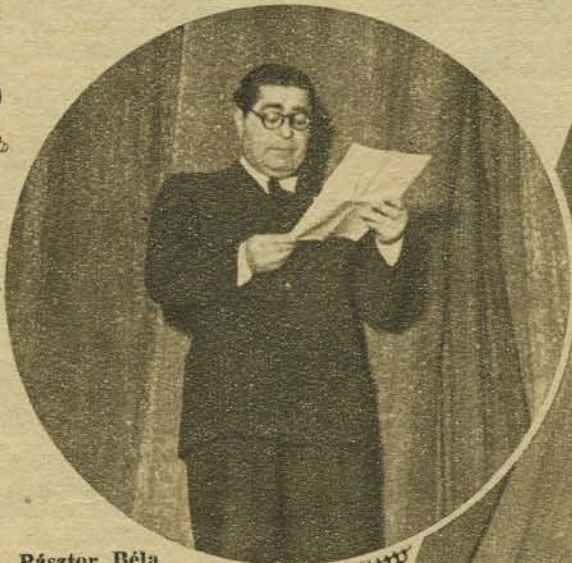

Helyszíni közvetítést adunk „A tanítónő” díszbemutatójáról.

A Rádió igazgatósága átérzve az első demokratikus magyar film, *A tanítónő* premierjének jelentőségét, helyszíni közvetítést adott a díszbemutatóról.

A közvetítést Pluhár István vezette, aki sorra szólította a mikrofon elé a film vezérkarát, főszereplőit és a munkásság képviselőjét, hogy szóljanak néhány szót a rádió hallgatónak *A tanítónő*-ről.

A közönséget Pásztor Béla üdvözölte, majd levetítették a filmet, amelyről lapunk más helyén számolunk be. Az előadás végén a főszereplőkkel együtt megjelentek a függöny előtt a film névtelen munkásai is, akiket a közönség dörgő tapsal ünnepelt.

Pásztor Béla bevezető előadása.
(Foto Mafirt—Cserna)

Pásztor Béla babékoszorút nyújt át Szőrényi Évának. Mellettük Zsoldos Andor, Rózsahegy Kálmán és Keleti Márton.

A film dolgozói a függöny előtt.

PRIMA
Star
BOROVÁECSET
GYÁR
SIPOS JÓZSEF
VII. VIG UJCA 9.

Balinságja

DOG ÚJÉVET KÍVÁNK

ezeknek, szín-
növendőknek,
késeknek, vilá-
kásoknak, fes-
edőknek, portá-
zóknek, szóval

mint valami elmezavar, ami nemrégien
múlt el. Azaz még nem egészen. De múlik.
Már tisztul az agyunk...

*

En már megvettem az új noteszt is. Az-
előtt ilyenkor a régi noteszből át szoktam
írni az újba néhány fontos feljegyzést,
barátaim címét, telefonszámokat. Most el-
dobom a régi noteszt, nem vezeték át
belőle semmit, az új zsebnaptáram úgy
vágom zsebre, ahogy vettem. Ezentúl sem-
miféle se eszéllek automatikusan. És min-
dent előlről kezdek. A címeket is, telefon-
számokat is. A barátaimat is.

*

Aztán az új naptárt lapozom végig.
Megnézem, hányadikára esik húsvét, mi-
lyen napra esik karácsony. Vajjon mi lesz
ebben az évben? Fogorvos, ruhapróba, fog-
krémet venni. Gépettelés. Aztán próbák,
próbák. Izgalmas főpróbák, esillogó pre-
mierek. És sikerek és bukások. Mint min-
den évben.

*

Pedig milyen más lesz ez az év, mint a
többi. Ebben az évben fog eldőlni minden.
Látszólag talán már túl vagyunk minden
bajunkon. Pedig csak most fog eldőlni,
most, ebben az évben, hogy felgyógyulunk
vagy behalunk-e...

*

Boldog újévet kívánok!...

Paul Valérynek, az év legnagyobb költő-
halottjának magyarul eddig még nem je-
lent meg reprezentatív műve. Ezt a hiányt
pótolja és egyben a nagy francia költővel
szemben a kegyelet méltó megnyilatko-
zása Somlyó György új Valéry-fordítása.
A kötet a nagy költő válogatott versein
kívül azt a költészet lényegét tárgyaló
tanulmányát is tartalmazza, melyet Va-
léry Oxfordban disz doktorrá avatása al-
kalmából olvasott fel.

1946

Lukács Margit,
a Nemzeti Színház
tagja ez évben ün-
nepli tízéves színészi
jubileumát

(Foto Rozzonyi)

A magyar szabadságharc fiatal női
hőseinek: Pesti Barnabás, Palaky István
és Kreutz Róbertnek földi maradványait
a Városi Színház előcsarnokában ara-
talozták fel.
Hősi halottaink a Magyar Ifjúság
Szabadságharcja harcaiban, mint a Kom-
munisták Ifjúsági Szövetség akció gár-
dájának vezetői vettek részt. A fosztásták
1944 december 24-én Sopronkőhidán ki-
végezték őket.
Nemzetünk szabadságának harcsoi
collak. Hőstetteik örök példaként állja-
nak a magyar ifjúság előtt.

Ritka élményben volt részünk a Zene-
akadémián megtartott irodalmi ciklus IV.
estjén, ahol híres színművek és híres ope-
rák részleteit játszották elsőrendű mű-
vészeink.

A prózai részekből kimagaslott O'Neill
Amerikai Elektrája, melyben Makay Margit
híres szerepét alakította. Partnerre:
Győri Ilonka, tehetségesen mutatkozott be.
Gobbi Hilda Sasfőlkébeli remek alakításá-
ban átütően domborodott ki saját egyéni-
sége. Érdekes és megrázó volt Buika Elma
Szent Johannája. Peéry Piri, Somlay
Artur, Strindberg Haláltáncát adták elő
hatásosan.

Az operai részben Szilvassy Margit Car-
men és a Bohémélet egy-egy áriáját szó-
laltatta meg szárnyalóan szép hangján.
Külön dícséretet érdemel Virágos Mihály,
az Operaház fiatal, tehetséges baritonistá-
ja, aki egyre nagyobb fejlődést mutat.
Laczkó Mária Pillangókisasszonya és
Laczó István Turandotja gyönyörködtette
még a közönséget.

Két ifjúsági lap. Mindkettő
karácsonyi számában József
Attila »Betlehemi királyok« ci-
mű versét közli. Különbség
esupán csak annyi, hogy az
egyik, a versből egy sort — a
lap szellemére jellemzően —
elsikkasztott. Ez a sor így
hangzik: »Szegények királya
lettél.« A lapot Független Ifjú-
ságnak hívják.

A RÉGI MAGYAR KABARÉ

Gőzon Gyula, Békeffi László és Herezegh Jenő harminc év előtti képei.

Kuljas Bajszetova, a »Kir-Sibek« c. kazach opera főszereplője öltözésében

Balettkola Alma Atában, a Kazach Köztársaság fővárosában

Szabir Mukanov, az ismert kazach író Boján nevű leányával

Szovjet-Kazachsztán művészete

Az alsó Volgától és a Kaspi tengertől a Kínai határig terjedő területen fekszik Kazachsztán, a 16 Szocialista Szovjetköztársaság egyike. Még néhány évtizeddel ezelőtt ez a száraz sztyeppekből és félig sivatagból álló ország Oroszország egyik legelmaradottabb része volt. A XIX. század közepéig a kazachoknak nem volt saját írott irodalmuk. Az 1917. évi októberi forradalomig nem volt egyetlen színház sem az országban.

A szovjeturalom évei alatt a Kazach Köztársaságban a mezőgazdaság, ipar és művészet terén óriási haladás történt. Kialakult és megerősödött a kazach színművészet. A köztársaságban most 36 színház működik. Kiváló színészgárda alakult ki. A kazach népművészet alapján megszületett és most nagy sikerrel fejlődik a kazach opera, színház, a filharmonikus zenekar, énekkórus és a nemzeti hangszeres zenekara. Az orosz színház realista tradícióinak igen termékeny befolyása volt a Kazach Akadémikus Drámai Színház, a kazach opera és balettszínház és más színházak fejlődésére. Sok kazach színészt jól ismernek az egész Szovjetunióban. A Szovjetunió népművésznője, Kuljas Bajszetova, a Kazach Szocialista Szovjetköztársaság népművészei, Umurzekov, Kunisbzev és mások méltán méltán megérdemlik hírnevüket.

elenet
témiai
Drámai
ház
di-
kerü
J.
(SIB
televízió)

az Ak-
Kazach
Szín-
ház
c. nagy-
darabja
ból

A dolgozók látogatása Beck Judit és Gráber Margit

műtermében

A művészet, mely eddig az uralkodó osztályok szolgálatára állott, ma már a dolgozók közkincsévé vált. A műteremlátogatások résztvevői most a dolgozók sorából kerülnek ki és a művészettel való közelebbi megismerkedésnél ösztönözte meghatározottság, elragadtatás és szomjas tudásvágy tükröződik arcon.

A Fővárosi Népművészeti Központ legutóbbi tanulmányi kirándulásainak egyikét Major Tamásné Beck Judit és Gráber Margit műtermében rendezte.

Beck Judit, Beck Ö. Fülöp, a tragikusán elhunyt hírneves szobrászművész leánya, már gyermekkorában tanujelét adta rendkívüli tehetségének. Csók és Vaszary növendéke lett, megnyerte az ifjúsági Szinyei díjat, képeit számos kiállításon állította ki, ezek közül többet megvevte a Szépművészeti Múzeum, Fővárosi Képtár és a Kultuszminisztérium. A felszabadulás óta pedig majdnem minden kiállításon a legnagyobb sikerrel szerepelt. Éveket töltött Olaszországban, Franciaországban és Angliában, elhunyt férje Gombosy György társaságában, aki műtörténeti tanulmányokat végzett külföldön.

Érdeklődése elsősorban a dolgozók felé vonta. Festői témának a szegények világát látta meg, a kis proletárgyermekeket, a varró, vagy mosóasszonyt. *Szociális életszemlélete komor és megrázó színeket adott művészetének.* A felszabadulás után a bánatos színeket és témát erőteljes, világos kolorit: a munka, újjáépítés problémái, plakátok és színházi impressziók váltották fel. Több hatásos és karakterisztikus rajza készült a népbíráóság tárgyalásairól és a háborús bűnösök vonásait művészi megfigyeléssel örökölte meg.

Gráber Margit neve szintén régen ismert

A kiállítás közönsége

(Foto Mafirt—Csorna)

Majorné Beck Judit

Gráber Margit

Gráber M.: Gyümölesszedő fiú

(Foto Pécsi)

Beck J.: Aktok

(Foto Mafirt—Csorna)

Beck J.: Anya és gyermeke

Gráber M.: Édesanyám

a művészet barátai előtt. Festményei a kiállítások és múzeumok képsokadalmában is feltűntek és kiváltak. Egyéni felfogásban, új realizmussal festi meg mindazt, ami megfogja, mint festőt és szociálisan gondolkodó embert. Főtémája neki is a dolgozók élete: a varrónők műhelye, az iparosok munkája. Portréi közül kiválnak — édesanyja és József Attila képe. A nagy költőt 19 éves korában festette Párisban, még abban az időben, mikor a költő élete nyomasztóan reménytelen és gyötrelmesen szegény volt. József Attilát lélekrokonság vonzotta a festőkhöz, művészekhez, ahol megfelelő környezetet és kellő hangulatot talált versei írásához. A róla készült portré híven tükrözi vissza a költő rendkívüli egyéniségét.

A jelenlévő munkasközönség mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta az előadó M. Abonyi Arany műtörténész magasszínvonalú előadását, melyben megvilágította a régi és modern festőművészet összefüggéseit. Az előadás bizonyossága annak, hogy a dolgozók közönsége megérti a legmagasabb művészeti és pedagógiai problémákat is, azért nagyon helyesnek tartjuk az ilyen előadások rendszeresítését. A hallgatóság boldogan merült el a művészet megismerésének élvezetében, amit Major Tamás megrázóan szép előadása tett teljessé, aki a tanulmányi kirándulás stílusos befejezéséül József Attila és Petőfi verseiből adott elő.

Igy találkoztak a művészek és írók a műteremlátogatás keretében, ahol felmerült a terv, hogy munkaközösséget kellene létesíteni az írók és festők között, hogy közös céljaikat jobban és eredményesebben szolgálhassák.

Gamásiné Halmy Sári

NÉGYSZEMKÖZT A KÖZÖNSÉGGEL

IRTA GÁDOR BÉLA

Amikor a megtisztelő megbízást megkaptam, hogy csináljak interjút a Közönséggel, bevallom, első buzgalmamban rögtön egy színház nézőterére siettem, abban a balga hiszemben, hogy ott meg is találom őt. Csatlódottan kellett azonban tapasztalnom, hogy éppen a színházak nézőtere az a hely, ahol erre a kívánt találkozáshoz legkisebb esélyem van. Nem mondom, akadtak ott elvétve nézők is, de a Közönséget, akivel éppen beszélhatalom lett volna, sehol sem tudtam felfedezni.

Nem volt más választásom, magánlakásában kellett felkeresnem interjúm alanyát. Valahol a Józsefvárosban lakott, egy hatalmas bércaszárnya utolsó emeletén.

— A Közönséghez van szerencsém? — kérdeztem udvariasan, amikor benyitottam a konyhába és már el tudtam igazodni a csipős, sűrű füstben, amelyet egy rozszant kis sparherd ontott magából.

— Személyesen — mondta és letette a pizkavasat. — Tudniillik — magyarázta, — éppen most fogtam hozzá, hogy egy kis tüzet csináljak, de ügylászik, megint csak füst lesz belőle. Kérem, foglaljon helyet.

— Köszönöm — mondtam, leültem és diszkréten letöröltem könnyeimet, amelyeket a rozszant kis sparherd sajtolt ki szememből. — Azért jöttem — folytattam —, hogy interjút kérjek öntől. Kérem, ne ijedjen meg, nem fogom öntől megkérdezni, tetszik-e Önnek Greta Garbo lába, vagy többre becsüli-e Shakespeare-t, mint a csonthúst ecetes tormával. Egyetlen gyakorlati kérdést teszek fel Önnek, de erre kimerítően és őszintén kell válaszolnia: miért nem jár ön színházba?

— Köszönöm, hogy észrevették — szölt komolyan —, mert valóban nem járok. És

hogy miért? Ezen már sokat gondoltam. Hivatkozhatnék arra, hogy nincsen pénzem, hogy korog a gyomrom és egy darab meleg sülttök óriási konkurencia lehet adott pillanatban. De mindezek csak másodlagos okok. Az első és igazi ok az, hogy a színház nem tud becsalogatni engem. Nem tud részvévé válni életemnek, szenvedélyemmé fajúlni, mely legyőzi a korgó gyomrot és a forró sülttök konkurenciáját.

— S miben látja ennek okát? — kérdeztem — hiszen a színház egyebet sem tesz, mint hogy az ön kedvét keresi.

— Eppen ez az, ami nem tetszik nekem. Sosem szerettem azokat a nőket, akik tetszeni akartak nekem. Ez a túlbuzgalom mindig azt a gyanút kelti bennem, hogy valami nincs rendjén. Aki engem meg akar hódítani, ne törődjék folyton velem. Csak magában tündököljön.

— Ön tehát úgy találja, hogy a színházak programjában, magatartásában van valami hiba?

— Hát, igen. A színház ki akar engem szolgálni. Meg akar nevettetni, el akar gondolkoltatni. Indulatokat akar bennem kelteni bizonyos irányban, meg akar főzni és meg akar győzni. Világnézetet akar nekem adni. Holott olyan egyszerű és kézenfekvő, hogy mit kell adnia.

— Mit? Kérdeztem visszafojtott lélekzettel részben az érdeklődés, részben pedig a maró füst miatt.

— Ne vegye, kérem, banalitásnak, színházat. Azt kell adnia. Nem tudom, érte, mire gondolok. Én nem azért megyek színházba, hogy ott rekeszizmon vagy agyon ragadjanak. Azért megyek oda, hogy engem elvarázsoljanak. Az aztán teljesen mindegy nekem, hogyan történik ez a varázslat. Elbűvölten tágrameresztett szemmel akarok ülni a zsöllyében, mint a gyerekek, akit a jó tündér fogott kézen. Sőt, ahhoz is ragaszkodom, hogy hazaféletemet, az utcán, ne érezsem lábamon az öreg kalucsnikat, hanem lebegjek a házak között, mint az angyalok.

— Nem kíván ön túlsokat egy kétórás színházi előadástól?

— Nem! — csapott rám szigorúan — keveset is mondtam. Még másnap is lebegni akarok, ha éppen tudni akarja. És ha rá nézek egy házra, azt akarom látni, hogy az egy ház és nem ingatlan. Az ember pedig, aki bejön az ajtón, nem adóügyi végrehajtó, hanem ember. Elményt akarok és megtisztulást. Bűvöletet és másvilágot. Ha pedig ezt sem tudja nekem adni a színház, akkor megette a... Bocsanatot kérek, odaég a babfőzelék.

Odalépett a tűzhelyhez és gondosan megkeverte az ételt. Zavarodottan néztem rá. — Önnek tehát mindegy, hogyan történik a varázslat? Az ön erkölcsi és politikai érzéke...

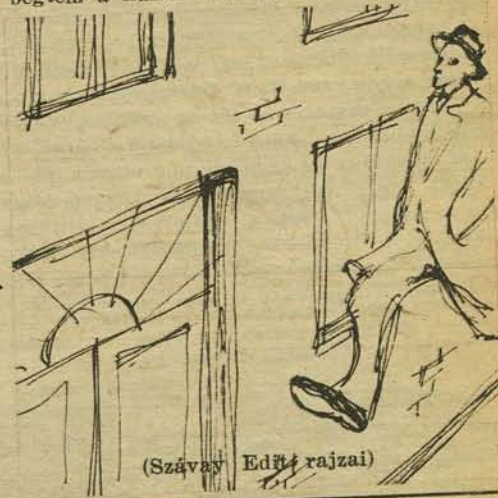
— Ugyan, hagyjon békén, — csattant fel udvariatlanul — úgy tesz, mintha nem értene. Ne játsszunk a szavakkal. Ha az erkölcsi vagy politikai érzékemet be akarják csapni, nincs varázslat. Viszont akkor sincs varázslat, ha csakis ezeket csiklandozzák. Értsenek meg végre! Azt, ami az én agyammak kell, adják be nekem meseostyában. Ne legyenek olyan furfangosak. Majd kicsapódik az az erkölcsi tanulság magától is. Nem kell mindent a számba rágni, nem vagyok én olyan buta.

Elrántotta a lábast a tűzhelyről és villogó szemmel enni kezdte a babfőzeléket.

— Jóévtvágyat — mondtam, mert mit is mondhattam volna egyebet.

— Köszönöm — szölt kissé lecsillapodva. — A színházaknak pedig mondja meg, hogy nem vagyok velük haragba. Tudom, náluk is füstöl a kályha és ők is babfőzeléket esznek. De most jól figyeljen, mert valami értelmetlent fogok mondani. Az igazi művészet ott kezdődik, ahol a babfőzeléknek már vége van...

Elég barátságosan váltunk el. Amikor leértem az utcára, megnéztem a házat, ahol a közönség lakik. Ormótlan bércaszárnya, de mintha lenne benne valami rendkívüli. Igen, ezért a babfőzelékes emberért érdemes dolgozni. Gyorsan megindultam hazafelé. Szinte nem is éreztem lábamon az öreg kalucsnikat, hanem lebegtem a házak között, mint az angyalok.

(Szávay Edit rajzai)

KINCSES ISTVÁN

okl. rádiótechnikus, rádió- és televízió-laboratóriuma

BUDAPEST VIII, FUTÓ-UTCA 29/A

RÁDIÓ CSERE, VÉTEL

Mindennemű gramofon és zenegépjavitás!

Vállal: speciális rádiójavitásokat, hangosmozi és erősítőberendezések készítését és javítását

Tudják jól Pesten Budán
Hangszert ad vesz

Feller-Dubán

CSAK JÓZSEF-KÖRÚT 38

Gaál Franciska partnerei:

Hans Moser, Theo Lingen, Johannes Haesters és Dagny Servaes

A *Fényszórá* beszámolt arról hogy a közeljövőben kezdik el forgatni Harsányi Zsolt XIV. René című vígjátékának filmváltozatát Gaál Franciskával a címszerepben, Ráthonyi Akos rendezésében, Pásztor Béla művészi irányítása és gyártásvezetése mellett. A film német nyelven készül, két okból. Az egyik: a darab magyarnyelvű filmjogait annakidején Harsányi Zsolt eladta egy amerikai magyarnak és a vevő nem hajlandó lemondani szerzett jogairól. A másik: Gaál Franciska hallatlanul népszerű Oroszországban. Németnyelvű filmjei, a *Péter*, és a *Malinki mama*, óriási sikert arattak. Amikor a művésznő nemrég Moszkvában járt, közölték vele, hogy minden új filmjére igényt tartanak, főleg azonban a németnyelvűekre, mert németül Oroszországban is nagyon sokan beszélnek. A XIV. René lesz tehát a demokratikus Magyarország első olyan filmalkotása, amely biztosan eljut az orosz közönség elé.

A budapesti színészek közül sokan beszélnek németül, mégsem annyian, hogy egy ilyen nagyszabású produkció valamilyen szerepét magyar színészekkel lehesse eljátszatni. Ezért Ráthonyi Akos Bécsbe utazott, hogy onnan hozza magával a még szükséges művészeket. Visszaérkezve a következőket mondotta a *Fényszórá*-nak:

— Hála Istennek, rengeteg kalamajkával kerültem el Bécsig. (A színházi kabala szerint a bemutató előtti zűrzavar sikert jelent.) Többször lemaradtam a bécsi gyorsról, végül egy barátom megszánt és szerzett egy autbuszjegyet — Győrig. Itt felkérkedtem egy orosz teherautóra, amely elvitt Hegyeshalomig. Ott kisült, hogy előző nap lejárt az útlevelem. Vissza Mosonmagyaróvárra, ahol az orosz parancsnokság igen előzékenyen azonnal megadta a határátlépési engedélyt. Újabb hajsza orosz teherautó után. Végre megérkeztem Bécsbe. Amikor a villamosról leszálltam, nagyot tüszentettem. A sarkon álló rendőr rámnevetett:

— Zum wohlsein.

— Tudtam, hogy sikerülni fog minden.

Sikerült is. A két férfiszerepre Hans

Gaál Franciska

Hans Moser

Dagny Servaes

(Foto Paap)

Mosert és Johannes Haesterst szerződöttem, hozzájuk csatlakozik harmadiknak Theo Lingen, akivel már Pesten megállapodtam. Mária szerepére Dagny Servaest kötöttem le, Pesten kevésbé ismerik, pedig kitűnő színésznő.

— Hogy mi van Bécsben? Bécs ma tart ott, ahol Budapest márciusban tartott. Közvilágítás nincs, este az utca a Belvárosban is koromsötét. A villamosok járnak, itt-ott egy-egy üzlet is nyitva van, de kapni nem lehet semmit. Viszont jegyre mindent adnak, még szemeskávét és szardíniát is. Amit jegyre kapni, az pesti szemmel hihetetlenül olcsó. Egy hölgyismerőssel az Opernkaffében reggeliztem, ahol két teadért és nyolc szendvicserért hat shilling kilenvenet fizettem, természetesen az ő jegyeire. Jegy nélkül viszont éhen lehet halni. A színházak zsúfoltak, a mozik is. Nagyjából ugyanazokat a külföldi filmeket játsszák, mint Pesten. A német filmeket nem nagyon rostálták meg, náci producerek és rendezők »alkotásai« futnak, náci színészekkel. Csak a kimondottan propagandafilmeket tiltották be. A színészigazolásokat sem veszik túl komolyan. Paula Wesselyt például nemrég igazolták a következő szellemes indokolással: három gyermeke van. Rökk Marikát viszont, aki minden pletyka ellenére él, nem igazolták.

— Az osztrák filmgyártás januárban fog megindulni. Az első filmet természetesen magyar csinálja: Cziffra Géza. Január 17-én Kitzbühelben kezd el a külső felvételeket. Willy Forst ugyancsak januárban, Ischlben kezd meg Wiener Mädel című kész filmjének a »renoválását«.

Eddig tartott Ráthonyi beszámolója. Mindenesetre jó érzés, hogy a nálunk sokkal előnyösebb helyzetben lévő Ausztria akkor kezd el első filmjét forgatni, amikor mi már hárommal elkészültünk és a következő hárommal megyünk műterembe velük egy időben. Ez a magyar filmszakma életrealitását, de elsősorban a szakma munkásainak hősies önfeláldozását, töretlen munkakedvét jelenti.

Tökéletes alakot akar?

Viseljen melltartót!

Más mint a többi

A FELSZABADULT MAGYAR FILM

BRÓDY SÁNDOR „TANITÓNÓ“-JÉNEK DÍSZBEMUTATÓJA
AZ URÁNIÁBAN

Néhány száz hazai gyártmányú mozidaráb után végre film készült Magyarországon. A béke beköszöntése óta nálunk született meg Európa első játékfilmje s megnyugtathatjuk mindazokat, akik e gyorsaság miatt aggódtak. A »Tanitónó« jó film, annyira jó, hogy elbírná a kritikát is s hogy e biztató kezdethez méltó legyen a folytatás, élni is fogunk a bírálat jogával, amely számunkra egyúttal kötelességet jelent.

Pásztor Béla meleghangú bevezetője után vetítették le Bródy Sándor híres darabját, amelyet Békeffi István és Háy Gyula írtak át filmre. A választás szerencsésnek bizonyult: az a fendális úri Magyarország elevenedik meg a vásznon, amelyet eddig levendulaillatú érzégszótörténetkéik tudatosan hamis ábrázolásában fotografáltak filmre. Most bepillantunk a kulisszák mögé s láthatjuk a falusi kiskirályokat: a földesúr, a szolgabíró és a pap jólismert trióját, mindenre kapható eszközüket, a kakastollas csendőrt s példás együttműködésük szenvedő hőseit, az Amerikába készülő ninestelen parasztokat. Közöttük őrlődik a fővárosból érkezett új tanitónó, akit az urak mindegyike prédájául tekint, aki a másik, emberibb világot képviseli s akinek tisztessége és bátorsága végül is minden gáncson keresztül győzedelmeskedik. Nem szeretője, de felesége lesz a szerelmes földesúrnak s tiszta egyénisége remélteti, hogy a falu szegényeire is emberségesebb világ következik.

Mint láthatjuk, a bátor történet végül a romantikába torkollik, mert ki hiszi el a földesúrról, e duhaj és a maga módján gyakran »házasodó«, sűrűvérű kanról, hogy a mindenben győzedelmeskedő szerelem áldásaként szociális és emberi magatartása is megváltozik, hogy fehér hollóként szembefordul egész osztályával, példát mutatva a hetvenkét vármegye összes földbirtokosainak. Mint az események azóta megmutatták, ami Bródy idejében még megnyugtató megoldásnak látszott, az ma már enyhén szólva, túlhaldott álláspont.

A film írói — nyilván kegyeletből — hűek maradtak az eredeti darabhoz. Dícséretükre mondva, nemcsak a hepiendet mentették át, de a színmű értékeit is. Magyar filmen még nem talákoztunk ilyen szép és bátor dialógusokkal s a premier közönsége meg-megújuló tapsviharral ün-

Szörényi Éva
és
Jávor Pál

(Foto Faludi)

nepelte, hogy végre az igazságot látja és hallja a mozi vásznan. A mondanivalót illetőleg tehát jó munkát végeztek az átdolgozók, a »hogyan« azonban még kissé a régi nyomokon halad. Filmíróink még nem tanultak meg eléggé képekben gondolkodni, túl sok a szöveg, kísért a fotografált szindarab útvesztője s kevés munkát hagynak a színészi játéknak. E kifogások azonban eltörpülnek a film jelentősége mellett.

Keleti Márton rendezése gondos és szép munka, neki is része van abban, hogy a cselekmény egy pillanatra sem veszít érdekességéből. Szörényi Éva, a címszereplő, nem mindig meggyőző. Gyakran színházat játszik, igazán jó pillanatai csak akkor vannak, ha a mondanivaló átforrósítja kissé passzív egyéniségét. Jávor ebben a

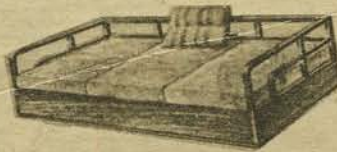
nagyon »hím« szerepben otthon van, tud férfias és kemény lenni. A legjobb alakításokat az epizodisták adják: Várkonyi Zoltán esett tanítója, Rajczy plébánosa, Rózsahegyi őszfejú főura, Dénes György szolgabírája remek figurái a filmnek. Bodnár Jenő és Berky Lili az öreg földbirtokos pár szerepében tökéletes illúziót keltenek, de jók a többiek is: Keleti, Bárdy, Fenyő, Gózon, Kiss Manyi, Bárczy Kató, Vágóné, Z. Molnár és az öt földhözragadt paraszt megszemélyesítői: Gárdai, Baló, Ladányi, Poór Miklós és Bodonyi Béla. Bánky Zsuzsa kissé színtelen a kántorkisasszony szerepében. Eiben felvételei az adott technikai lehetőség-khez képest szépek.

Szemtanuk szerint hősi erőfeszítés árán, szinte a semmiből készült az első demokratikus magyar film. Kritikánkban szánt szándékkal hagytuk figyelmen kívül ezt a tényt, de tollunkat nem gáncsolni akarás, hanem szeretet és büszkeség vezette. Büszkéek vagyunk erre a filmre, amely nemcsak születése és illetősége szerint, de nyelvében, problémájában és főleg szándékában is becsületesen magyar.

Darvas Szilárd

OLCSÓ ÚJ
ÉS HASZNÁLT **MŰBÚTOR**
GOMBOS ASZTALOS ÜZEMBEN

Kombinált, hálósz., konyhák, rekamiék, egyes darabok is. VETEL, ELADÁS KÁLVARIA-UTCA 26

Karácsony júliusban

(Városi Színház) — Mit ugrál! Azt hiszi, hogy maga a Hitler? — kérdi a jószágos rendőrbácsi a gonosz kereskedőbácsitól. Ennek a mondatnak van a legnagyobb sikere. A film műfaját talán így lehetne meghatározni: operett, zene nélkül. A glédában álló íróasztalok, számológépek, villanylámpák, a mögöttük dolgozó egyenruhás alkalmazottak felvonulása kiabál a zene után csakúgy, mint a különben mulatságos esemény is. Sok zenével sokkal hihetőbb lenne a huszonöt-ezerdolláros reklámpályázat körüli bonyodalom. Az egyik pályázónak esztelenen kollegái sürgőnyt küldenek, hogy megnyerte a díjat. A sürgönyre a hebreus cégfőnök átadja a fiatalembernek a huszonötezerdolláros csekket és most elindul Mark Twain Egymilliófontos bankó című regénye. A győztes összevásárolja fél New-Yorkot anélkül, hogy a csekket beváltaná, mert hiszen jó pénz az. Amikor aztán kisül a turpisság, a kereskedők rohannak a portékájuk után. Vidám, bonyolult ötletek során az eddigi álgyőztes csakugyan meg-

nyeri a pályázatot. Kedves operett, kár, hogy nincs hozzá zene... — sm —

A TUNISZI GYŐZELEM

Monumentális történelmi filmet mutatott be a Híradó Filmszínház. A filmen a szövetségesek afrikai győzelmét láttuk. Amint a címből is kitűnik, a szemlélő már előre ismeri a végét, de a cselekmény oly izgalmas, hogy a figyelmet mindvégig leköti. Tanui lehettünk a világtörténelem legnagyobb kétlaki csatájának. Egyszerre indulnak el ezer veszély között az óriási hajókaravánok Angliából és az Egyesült Államokból. Látjuk, hogyan szorul lassan, lassan, de irgalmatlan kegyetlenséggel a harapófogó Rommel és Kesselring bandái köré. Csak most, amikor szemünk előtt zajlik le az egész hadjárat, érezzük, milyen óriásiak voltak a nehézségek és milyen indokolatlan volt a türelmetlenség, amely itt a fasizmus rab-szolgaságában elfogott bennünket. A szövetségesek tuniszi győzelme méltóképpen sorakozik a diadalmas Vörös Hadsereg világfasizmust legyőző diadalaihoz. (kö —)

Francia Dokument-filmek

A francia tájékoztatásiügyi minisztérium Budapestre küldte első dokumentumfilmsorozatát, melyet a Mafirt hoz forgalomba. A Scala filmszínházban bemutatott kisfilmek, François Gachot ünnepi bevezetőjével, mely hatást keltettek a meghívott közönségben. Egyik film a francia »nagyfilmek« művészi keretében ad képet a német elnyomás alatt szenvedő franciák hősi lelki ellenállásáról. Egy másik film az I. francia hadsereg sikeres hadműveleteit mutatja be, amelyek során felszabadították Colmar városát. A közönség melegen ünnepelte a francia trikolor és a francia kultúra diadalát a német rablőuralom felett. (—es)

RÁDIÓT CSÖVET, sérült rádiót is **VESZEK** — Érté is megyek **ULMER**, Gyulay Pál-utca 12 III. 7

UJ CÉG, RÉGI SZAKEMBEREK
Könyv, papír, írószer
mérnöki szaküzlet
 Cégtulajdonos:
DR. BAJOR RUDOLFNÉ
 BPEST. VIII., KISFALUDY-KÖZ 2.

Éjféli vendég

Raimu szenzációs bűnügyi filmje
 George Simenon »Besurranók« e. regénye
 filmen
 Budapest-film Városi Színház

B. U. É. K.
 New York
 hirdetőiroda

B. U. É. K.
 Popper
 hirdetőiroda

B. U. É. K.
 Varga
 hirdetőiroda

Az összes
budapesti filmszínházak
 közlik a közönséggel, hogy
helyáraikat leszállították

FENYSZÓRÓ

IRÓK

Nikolaj Osztrovszkij

Osztrovszkij Nikolaj, Szovjetország egyik legismertebb írója 1904 szeptember 29-én született Nyugat-Ukrajna, Willija falujában. Tizennégy éves és már egy illegális bolsevik bizottság parancsait teljesíti. Osztrovszkij az ifjú kommunista mozgalomból vonul harcba az intervenció csapatok ellen. A polgárháború véres éveit Kotovszkij hadosztályában s a Budjenni kozákoknál találják. Tizenötéves korában a szakadatlan harcok során 1920-ban súlyosan megsebesül s ezért leszerelik. Teljes gyógyulását meg sem várva, hozzálát az ifjúság szervezéséhez. 1923-ban az ifjúsági csapatok kiképzésének megbízottja a határmenti berezdovszki körzetben.

Súlyos sebesülése és egy későbbi légnyomás következtében Osztrovszkij állapota annyira romlott, hogy 1925-ben rokkantnak minősítették és szanatóriumba küldték. A két esztendőig tartó gondos ápolás sem tudott már segíteni rajta. 1927 óta súlyos izületi betegsége végleg ágyhoz kötötte. Az a kilenc esztendő, mely haláláig eltelt, telve volt a betegség kínzó fájdalmaival, de próbatétele volt egyben Osztrovszkij hajthatatlan akaratának, tudásvágyának és írói tehetségének. 1927-ben intézményes levelezés útján az egyik egyetem hallgatója lesz. Fărădhatatlan az önművelésben s a világirodalom tanulmányozásában. Nagy regénye megírásához kezd, címe: »Igy edzik az acélt.« Ez a munka Osztrovszkij Nikolaj Alexievics életregénye. 1928-ban újabb csapás éri. Mintha Beethoven tragédiája ismétlődne meg az irodalomban. A forradalmárt ágyba kényszeríti az ellenség ütötte seb, tudománnyal és írással akarja tovább szolgálni népét s mikor szeme a világ teljesebb, drámaibb, mélyebb értelmére nyílik, megvakul. 1929-ben mindkét szemére világtalan lett.

»Vaksága és gyógyíthatatlan betegsége

véglegesen ágyához láncolták, de Osztrovszkij továbbra is alkotó munkára vágyott, a haza és az orosz nép szolgálatában — írja felesége, P. Osztrovszkaja.

1930—1934 között írja meg nagy önéletrajzát, az »Igy edzik az acélt«. Az első fejezeteket még maga írta, különleges technikai segédeszközökkel, de rettentő fájdalmi kicsavarták kezéből a tollat. A további fejezeteket tollbamondja feleségének, barátainak, íróársainak.

Most megjelent munkája, »A vihar szülötte« (Cserépfalvi-kiadás) Osztrovszkij Nikolaj Alexievics második és egyben legnagyobbszándékú munkája. E mű három kötetében Osztrovszkij, Ukrajna — a német megszállók elleni — hősiességéről akart hiteles és maradandó művet írni.

A szovjet kormány és a nép Osztrovszkij Nikolaj Alexievicsét elhalmozta megbecsülésének, szeretetének, ragaszkodásának jeleivel. 1935-ben a legmagasabb kitüntetéssel, a Lenin-renddel jutalmazták. Ukrajna kormánya Kaukázusban, a Fekete-tenger partján villát építtetett nagybeteg írójának.

Ma Osztrovszkij elárvult lakásában múzeum van, melyben az életére vonatkozó dokumentumokon kívül százszámra őrzik könyvének azokat a példányait, melyeket a szovjet fiatalok a nagy honvédő háború küzdelmeibe magukkal vittek. Az átluggatott, golyójárta könyvek Korszagin Pavelt és alkotó szellemét, maradandó művészi életét dicsérik.

Barabás Tibor

A színházi bírálat

amelyet szóvateszünk, nem a Csodabárról, nem Szabó Juciról és nem a Francia pezsgőről, hanem Molière remekművéről, A nők iskolájáról íródott: érthető hát, ha ebben a rovatban szólunk róla. Szólunk pedig azért, hogy meg is kérdezhessük: látjátok, feleim, milyen »kritika« csöpög azok tolláról, akik annyira hadakoznak a »világszemléletű beállítottságú kritika« ellen, akiknek »tárgyilagossága« nem bírja a világszemléletet, de annál inkább a saját és sajátos — Világ-szemléletet...

Mert a Világ című délutáni lap így számolt be az év — tegyük fel nem tévedésértől mentes, de kétségtelenül — egyik legjobb színházi előadásáról, a Nemzeti Színházban felújított A nők iskolájáról: Háy Gyula orosz rendezésében, Varga

Mátyás olaszos díszletei között, Dávid némeles zenéjével...

Hát a »bírálo« alaposan elszólta magát, talán az akartnál jobban is elárulva, hogy ama tárgyilagosságnál mennyivel fontosabbnak tartja önmön világot, azaz Világ-szemléletét. Eltekintve a félreérthetetlenül tendenciózus hangtól, az előadás rendezője, Hont Ferenc helyett Háy Gyulát rója meg az »orosz« rendezésért... Ezek után az a feltevésünk sem lenne indokolatlan, hogy a bírálo ott se volt az előadáson, vagy ha ott volt, netán egy könyvkiadóvállalat katalógusát tartotta kezében műsor helyett...

De erre csupán ő maga tudna felelni. Csak ő nyilatkozhatna arról, hogy bírálatát mennyire érinti az, hogy jelen van-e egy színházi előadáson, vagy sem, s hogy holmi tényeknek nevezhető dolgok mennyire befolyásolják Világ-szemléletét?

József Attila

két kiadatlan versét közli egyik képeslapunk karácsonyi száma. A valóságban az történt, hogy egy többször megjelent versének első fogalmazványát — melyből őt szakaszt elhagyott a költő — közlik s egy másik versét, mely mindenki előtt, aki József Attila költészetét ismeri, nyilvánvalóvá teszi, hogy egy ugyancsak megjelent versének első kísérlete. Ha mint ilyeneket közölnék, s nem »kiadatlan versek« cím alatt, nem lehetne szavunk ellene, még akkor sem, ha nem tartjuk szerencsésnek egy nagy költő íróasztaltitkainak bemutatását. De, hogy kiadatlan művekként közölnék verseket, melyeket a költő csak más, tökéletesített formában szánt nyilvánosságra — az szenczióhajhászás, tiszteletlenség és illetlenség!

Zámercevezérőrnagy

a Vörös Hadsereg budapesti városparancsnoka, a Vilma királynő-út 10. szám alatti harminckétszobás villát átengedte használatra a hajléktalan Magyar Írók Szövetségének. Ez a nagy kultúraszeregetről tanuskodó ajándék végre lehetővé teszi, hogy a Magyar Írók Szövetsége megfelelő keretek között teljesíthesse feladatát. Hogy megvalósíthassa eddig hiábavaló terveit, az írók klubéletét, az írók könyvtárát, s a tervezett folyóirat és könyvkiadóvállalat helyiség gondjai is megszűnjének Magyarországon külföldi íróvendégei számára is az új székházban rendeznek be lakosztályokat.

**Nézzé meg a cipőjét,
mert mások is nézik!**

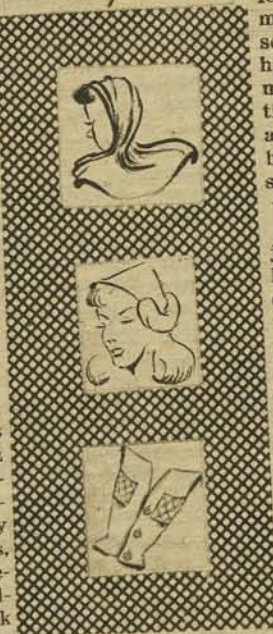
Használt, kopott cipőjét a legökéletesebben festem. Arany, ezüstből minden létező színre festek. **Belvárosi Cipőkeliék** IV. ker., Kecskeméti-utca 3 szám

1946

Újévi divattanácsok

Kiesi korunk óta mindig úgy éreztük, hogy az újévet valahogyan kívül-belül tisztába öltözve, rendbe rakva, újonnan akartuk kezdeni. Ma ez az érzés talán még erősebb, de ugyanakkor nehezebb megvalósítani, mint bármikor. Új ruhával, új holmival lehetetlen-ség fent említett vágyunknak eleget tennünk. Igyekezzünk hát a régivel ugyanazt a belső és külső hatást elérni, mert erre valahogyan mégis szükség van.

Miután ki- és berámoltuk az összes szekrényt, rájöttünk, hogy mégsem találunk semmi olyat, amiről megfellekedtünk volna és mindenholnan csak régi, megúnt, elnyűtt és agyonhordott holmi kerül elő, határoz- zuk el, mint már annyiszor, hogy mi vagyunk a világ leg- újgesebb, legpraktikusabb, leg- leleményesebb teremtményei és alakítsuk át a megemlített sok kacatot úgy, hogy azok azt az érzést keltsék bennünk, hogy az új évet új holmival, szép tisztá- tába, újba öltözve kezdjük meg. Így telve szép, nemes és böles elhatározásokkal, amelyeket az év első két hetében be is fo- gunk tartani, essük neki ana- nak a fekete ruhának, amely már annakidején, 10 év előtt is, torzszülött volt és végjük de- rékban ketté. Csináljunk a fel- sőrészből bolerót és valamelyik színes estélyi ruhánkból vagy régi nyári ruhánkból varrjunk hozzá japánzabású, magasnya- kú, derékban kétszer megcsa- vart öves blúzt. A ruha megma- radt részéből pedig csináltas- sunk fejünkre szépen drapiro- zott, vállra rámenő egyiptomi kendőfejdísz-csodát. Ha mindezt este felvesszük, garantált si- kerünk lesz új ruhánkkal. — Mindenki által utált, nagyon színes, ódivatú pulloverünket sürgősen fejtsük fel és kössük belőle a következőket: elejéből magas, megcsavart nyakú plaszt- rónt kosztümhöz vagy szövetru- hához; az elejébe, hátába és új- jaiba belekötött másszínű csik- ből két fél kesztyűt, melyeknek másik felét az egyik újjból esi- náljuk meg; hátából és a má-

sik ujjából divatos hollandi sapkaturbánt kötünk. Ez téglal- palakú, ami elkészített rövid kapucniformára van összevar- va; egy másik, keskenyebb és hosszabb téglalap pedig megcsa- varva fültől fülig, hátul vala- mivel mélyebben, rávarrva. — Férjünknek, barátainknak és magunknak pedig megfogadjuk, hogy azt a bizonyos régi barna szoknyát, ami olyan praktikus volt (de valljuk be, annál idét- lenebb), nem vesszük fel többé, még otthon sem, még piacra sem, sőt még takarításához sem, hanem szétejtjük és ujjatlan mellényt varratunk belőle sot- tis szoknyánkhoz és annak anyagából csináltatunk rá gom- bokat, zsebeket és hosszúujjú sárga vagy szürkés-kék pullo- verrel fogjuk viselni.

Utoljára még azt is megígér- jük mindenkinek, akit ez illet, hogy a búzakék estélyiből nem csináltatunk kis délutánit, ha- nem befestjük feketére s ilyen fermában nagyon szép új ruhát kreálunk majd. — Tekintettel arra, hogy állandóan és minde- nütt fázunk, azt ajánljuk az új esztendőre, — mely sajnos, két rettenetes hideg hónappal kez- dődik —, hogy kabát alá koszt- tümöt viseljünk. Azok, akik- nek fekete kosztümjük van, délelőttre halvány-sárga, fekete vagy tengerzöld pullovert hord- janak, ugyanilyen színű turbán- nal és kesztyűvel. Délutánra és estére pedig csináltassanak fe- kete-aranycsíkos hátnélküli mel- lénykét, magas nyakkal, ami alá még minden lehető és lehe- tetlent fel lehet venni a nélkül, hogy ez bármit is ártana sik- kes voltunknak. Akiknek színes kosztümjük van, azt délelőtt színes pulloverektől eltekintve, férjüktől elcsent régi, síhez vi- selt kockás flanelingével hord- hatják; délutánra pedig igye- kezzenek sötét tónusú pullo- vereket vagy blúzokat felvenni. Ezekután pedig kívánjuk min- denkinek, hogy érezze olyan jól magát az új esztendőben, mint- ha csupa új ruhát vett volna fel és éljen olyan vidáman, mint az az első békeévhez illik.

Péter Eva

Mai KONYHA

ÉTREND

Vasárnap: paradicsomleves, ludaskása, gesztenyetorta. Hétfő: rántottleves, tökfő- zelék, gombakroket. Kedd: kaporleves, lekvárosderelye. Szerda: zöldségleves, pap- rikásburgonya. Csütörtök: kalarábéleves, sajtosmetélt. Péntek: hamisgulyásleves, kelkáposztafőzelék. Szombat: karfiolkrém- leves, káposztáspalacsinta.

Gesztenyetorta

Tésztáját a régebben leadott melaszos recept szerint készítjük. Töltelék: puhára főzünk ¼ kg tarkababot. Szítán áttörjük, hozzákeverünk 5 dkg habosra kevert va- jat, izlésünk szerint édesítjük. Nagyon jó ízt ad egy kis rum, de rumaróma is meg- felel és vanilin. Legjobb előtte való napon elkészíteni és hideg helyre tenni.

Gombakroket

2-3 dkg szárított gombát puhára főzünk, kevés hagymás zsíron pároljuk, belete- szünk két marék lisztet, késhegynyi szoda- bikarbónát, borssal, petrezselyem zöldjével fűszerezük. Ha a lisztet nem venné mind föl, a gomba levélvel higitjuk. Rudakat formálunk belőle és forró olajban sütjük. Sűthetjük sütőben is, akkor kicsit több zsírt teszünk bele, hogy ki ne száradjon. A gomba levét ki ne öntsük, mert kitűnő levest főzhetünk belőle.

Kaporleves

Világos rántást készítünk, az apróra vá- gott kaptot beledobjuk, kicsit pároljuk, föleresztjük. Ha telfortt, tejföllel ízesítjük.

Káposztáspalacsinta

Sűrűbb palacsintatésztát készítünk a ren- desnél, belekeverjük az előre megpárolt reszelt káposztát. Jól megsózhatjuk, mert sok sötét elbír. Pirosra sütjük mindkét olda- lán és négybe hajtva tálaljuk.

ötletes ajándékok!

CSILLÁROK ÉS VILÁGÍTÁS RT.
VII., ÉRSZÉBET-KORÚT 41

B. U. É. K. **Baktis**

Egészség és Szépség

Soványosság – Kövérség

1946

10000

Egészséges egyéneknek a testsúly bizonyos határok között ingadozhatik, anélkül, hogy ez a súlyingadozás közérzetét vagy egészségi állapotát különösképpen befolyásolná. Mindenkinnek van egy bizonyos tápláltsági állapota, melyben legjobban érzi magát és melyben életfunkciói a legzavar-talanabbak. Ennek a tápláltsági foknak meghatározása azonban nem könnyű, más-szóval az ép és kóros zsírlerakódás között éles határt vonni nem lehet. A normális szervezeten is feltétlen szüksége van bizonyosfokú zsírrétegre, mely betegségek idején tartalékként szerepel és a célszerű-ten hővesztéstől is megóvjá testünket.

Az emberi szervezet azonban csak nor-mális reakcióra van berendezve s nagyobb kilengéseket, — melyeket különösen a há-borúval kapcsolatosan észlelhettünk — nem tűr el károsodás nélkül. Ha a test össz-mennyisége veszt súlyából, akkor lefogyás-ról, ha csak a zsírszövet tűnik el, úgy so-ványodásról beszélünk. A soványodás ki-fejlődésében nagy szerepet játszik az elég-telen táplálkozás, hiszen köztudomású, hogy az emberi test külseje a felvett táplálékkal szoros összefüggésben áll.

Sokszor betegségek következménye a le-fogyás, így elsősorban huzamosabb ideig tartó lázas vagy fertőző megbetegedések okozhatnak tekintélyes súlyvesztést.

Hölgyeink — különösen háború előtt, az ételmisszerűség idejében — sokszor fakiro-akat megszegyentető ónsanyargatással végez-ték a legkülönbözőbb fogyasztókúrákat. Ilyen esztelen kúráknak következménye természetesen az arcon látszik meg leg-inkább. Az arcizmokról lesorvad a zsír-réteg, az arc beesetté válik, redők, ráncok

lépnek fel és előáll a legjobban rettegett szépséghiba: az öreges arc.

Ha valaki bármely oknál fogva kelleté-nél jobban lesoványodik, első feladatunk legyen, — amennyiben ez a mai viszonyok mellett lehetséges — hogy súlyvesztését táplálással pótoljuk.

A kóros elhízás többnyire anyagcsere-megbetegedésekre és a belső kiváasztású mirigyek működészavarára vezethető visz-sza. Az elhízás tulajdonképpen akkor válik kórossá, ha a zsírfelhalmozódás az egyén munkabírását nehezíti, közérzetét alterálja, később légző és vérkeringési szerveit bete-gíti meg. Az ilyen hízásnak induló ember több táplálékot vesz fel, mint amennyi energiaszükségletének megfelel. Ne gondol-juk azonban, hogy valaki mindig azért hí-zik, mert sokat eszik. Gyakran láthatjuk, hogy a soványak többet és falánkabban esznek, mint a kövérek — és mégsem hí-znak. A kövérek fokozott étvágya, nem oka, hanem következménye a hízásnak. Az ilyen ember akkor is éheznek, ha rendkívül sokat eszik, mivel a szervezet nem képes a fel-vett táplálékból a szükséges anyagokat fel-használni. A kóros elhízás gyógyítása ter-mészetesen szakorvos hatáskörébe tartozik.

Dr. Heks Imre
kozmetikus orvos.

Száraz és zsíros arcbőröket
speciálisan kezel
Vermesné Rohács Ilona
K O Z M E T I K U S
ERZSÉBET-KÖRÚT 56 I. TEL.: 222-225

Fényszóró

MŰVESZETI HETILAP
Főszerkesztő: BALÁZS BÉLA
Felelős szerkesztő: BÉKEFFI ISTVÁN
Felelős kiadó: GYÖNGY PÁL
KIADJA A MAGYAR FILMIPARI R. T.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 3
TELEFON: 181-754.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza
Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszol a szerkesztőség
455410 — Athenaeum Rt. mélynyomása
Felelős: TALABER FERENC

Mozik műsora

ROYAL APOLLO: jan. 1-től NAPOLEON ELLEN (orosz) 2. $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{7}$, vas. $\frac{1}{12}$ is. SCALA: TANITONO (magyar) 2. $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{7}$, vas. $\frac{1}{12}$ is. URANIA: TANITONO (magyar) 2. $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{7}$, vas. $\frac{1}{12}$ is. OMNIA: PARANC SOLJ A CSILLAGOKNAK (amer.) $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. és ünnep $\frac{1}{12}$ is. HIRADÓ Filmszínház, Erzsébet-körút 13.: TUNISZI GYŐZELEM, előadások: reggel 9-től folytatólagosan este 9-ig. RAKÓCZI-ÚTI HIRADÓ MOZGÓ: TUNISZI GYŐZELEM, előadások: reggel 9-től folytatólagosan este 9-ig. ADY: dec. 27-től SZERELMI RECEPT (amerikai) $\frac{1}{12}$, 2, 4, 6. SÁGVÁRI: dec. 27—jan. 2. NŐK EGYMÁS KOZT (amerikai), január 3-tól MACHITA (magyar) $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. d. e. II óraker is. FLORIAN: dec. 27—jan. 2. WATERLOO BRIDGE (amerikai), jan. 3-tól NŐK EGYMÁS KOZT $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. d. e. II-kor is. SZABADSÁG: dec. 27—jan. 2. NŐK EGYMÁS KOZT (amerikai), jan. 3-tól ASSZONY AKAROK LENNI (amerikai) 3, 5, 7, vas. $\frac{1}{12}$ -kor is. DÓZSA: dec. 31—jan. 2. HAROM KIS ORDÓG (amerikai), jan. 3—6. POTYAUTAS (francia) 3, 5, 7, vas. 1-kor is. ZUGLOI: dec. 31—jan. 2. ZORO. HURU A KISERTE-TEK KASTELYABAN, jan. 3—9. ÖRÖK EVA (amerikai), hétk. 3, 5, 7, vas. 1-kor is. MARX: dec. 31—jan. 2. LA CONGA (amerikai), jan. 3—6. HALÁLOS TAVASZ (magyar) $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. d. e. is. KISPEST/ROYAL: dec. 31—jan. 2. EGY CSOK ÉS MÁS SEMMI (magyar), jan. 3—6. OFEL-SÉGE HAJÓJA (angol). KISPEST FLORA: dec. 31—jan. 2. ASSZONYLÁZADÁS (amerikai), jan. 3—7. HINDU LÁNDZSAS (amerikai). UJPEST SZABADSÁG: dec. 31—jan. 2. VARLAK (amerikai), jan. 3—6. FÉRJ KÖZBESZOL (amerikai). UJPEST TUNDÉR: dec. 31—jan. 2. KACAGOVER-SENY (amerikai), jan. 3—6. UJ HOLD (amerikai). KOSSUTH PESTERZSEBET: jan. 1—3. HOFEHERKE (amerikai), jan. 4—10. MACHITA (magyar). TATRA PEST-ERZSEBET: jan. 1—4. ZIEGFELD GIRL (amerikai), jan. 5—11. ALVILÁGI SZÜZ. DÉCSI: PARANC SOLJ A CSILLAGOK-NAK $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$. CORSO. OTEN BAJBAN 2, 4, 6, vas. 12 is. FORUM: OTEN VOLTAK 2, 4, 6, vas. és ü. $\frac{1}{12}$ is. CAPI-TOL: BAGDADI TOLVAJ $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. II-kor is. STUDIO: KIS FENSÉG PA-RANCSA 1, 3, 5, 7, vas. II-kor is. IPOLY: NICK CARTER, STAN ÉS PAN, A KÉT TOKFEJ 3, 5, 7, vas. II, 2, 4, 6. VESTA: HALALGAT HOSE, MEXICO HIENAI. OLYMPIA: UTCA BOLONDJA 1, 3, 5, 7, vas., ü. II-kor is. DAMJANICH: UTCA BOLONDJA $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. fél 1-kor is. BODOGRÁF: NOSZTI FIU ESETE ES VIDAMSAGHANGVERSENY. KULTUR: 1 BOLOND 100-AT CSINÁL $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. 1, 3, 5, 7. HUNNIA: VIG ÖZVEGY 3, 5, 7, vas. II és 1-kor is. RADAY: AGRÓL SZAKÁDT URILEANY 5, 7, vas. 1 és 3-kor is. PETŐFI: ERZSEBET KIRÁLYNO $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. $\frac{1}{1}$ -kor is. JOZSEF ATTILA: UTCA BOLONDJA $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, vas. fél 1-kor is.

Szörszál, szemölcs
örök női probléma.
1000 százalékig
véleg megoldja

Fried Pirovka

Teréz-körút 56

FÉNYSZÓRÓ

Napoleon világ-
hódító seregei már
orosz földön áll-
nak. A cár kény-
telen az igazság-
talanul száműzött
Szuvorov generá-
list rehabilitálni.
A legendáshíró
ősz tábornok fel-
szabadítja hazáját.
Erről szól a
Napoleon ellen
című orosz film-
óriás. A
Royal Apollo
mutatja be.

